

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (stradă Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani: și timbru de 60 bani

„Asociațiunea“ la Mehadia.

»Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român« își va ține adunarea sa anuală Sâmbătă și Duminecă (8 și 9 Sept. st. n.) la *Băile Herculane dela Mehadia*, cum am vestit aceasta în nrul trecut.

Adunările »Asociațiunii« sunt întotdeauna de mare însemnătate pentru noi Români, pentru-că de mare însemnătate e însăși »Asociațiunea«.

»Asociațiunea« este cea mai mare însoțire culturală a noastră, la care iau parte toți Români, din toate părțile Ardealului și Ungariei. Ea are menirea a înainta cultura poporului român; pentru aceasta a lucrat în trecut și va lucra cu puteri mai mari și, credem, că și cu isbândă mai mare în viitor. Zicem, că cu isbândă mai mare, de oare-ce a trecut peste multe greutăți, cari le-a avut în anii începători; apoi acum ea are și fonduri mai mari și s'a ivit nisuița de-a se apropia tot mai mult de poporul țeran.

»Asociațiunea« are un comitet central în Sibiu și e împărțită în 42 de despărțăminte (cercuri), cari se estind pe întreg teritoriul sau ținutul locuit de Români. În fruntea fiecărui despărțământ se află câte un comitet, și despărțământele își țin și ele, în cercul lor, adunări anuale. Adunările aceste se fac și trebuie să se facă cu deosebire populare.

De un timp încoace adunările aceste se țin pe la sate, astfel că și țeranii nostri au prilejul a lua parte la ele, a asculta învățături și sfaturi bune și

vorbiri frumoase și a veni în atingere cu multă lume românească. La unele din despărțăminte se dau premii, se împart cărți bune între popor, ba un despărțământ (cel din Bocșa) a împărțit în cinste la popor 1735 de altoi, dând astfel înaintare pomăritului, ear' altele au întemeiate frumoase biblioteci populare.

Eată o cale bună, pe care au plecat despărțământele și pe care au să o urmeze tot mai mult.

Dar' aceasta cale e urmată și de comitetul central din Sibiu și de adunările generale.

Între altele amintim, că comitetul poartă grije de întemeierea de biblioteci populare pentru țerani, apoi scoate în tipar o »bibliotecă poporală«, adică cărți foarte ieftine pentru popor, și a alcătuit un catalog de cărți potrivite pentru popor, care l-am publicat și noi.

De aceea văzând aceste bune și pentru țeranii nostri folositoare porniri, avem datorința a sprijini și noi »Asociațiunea« fiecare cu cât îl iartă puterile. Apoi îndeosebi țeranilor nostri le recomandăm și le punem la suflet a lua parte atât la adunările despărțământelor, cât și la adunările generale, căci multe bune și folositoare pot duce acasă dela aceste adunări.

Acum apoi atragem luarea aminte a țeranilor și oamenilor dela sate din jurul Mehadiei asupra marelui adunări, ce se ține la băile Herculane.

La adunarea dela Mehadia, ca la toate adunările »Asociațiunii« va fi multă lume românească, se vor face frumoase sărbări, se vor ține vorbiri și orații, pline de învățături. Toate aceste

e bine, ca țeranii din acele părți să le vadă, să le audă și să învețe din ele.

Afară de aceasta, ca și în alte locuri se vor împărți în cinste 740 de cărți la poporul ce se va aduna la Băile-Herculane, așa că mulți vor duce dela adunare și câte o frumoasă suvenir.

»Asociațiunea« își ține adunările în fiecare an în deosebite locuri, tocmai din cauza, ca oamenii din toate părțile să aibă prilej a lua parte la adunări, să vadă ce se lucră la aceasta mare însoțire. Țeranii nostri să fie cu luare aminte la aceasta și să nu pregete a alerga la adunare toți, căci se află în partea locului, căci cine știe când vor avè un asemenea bun prilej de a vedè și de a putè lua parte la o adunare românească și atât de măreață cum sânt adunările »Asociațiunii« noastre.

Deci să luăm parte cât mai mulți la adunarea aceasta a »Asociațiunii«.

Procesele „Tribunei“. În »Tribuna« cetim, că pentru articolul improcusuat, cu titlul »Spiritul marelui Iancu« din nrul 264 anul trecut, a luat răspunderea vrednicul tinèr *Ioan Scurtu*, care a și scris articolul.

Di Scurtu, s'a prezentat Marți, la judele de instrucție de pe lângă tribunalul din Cluj, cerènd să fie ascultat. I-s'a pus termen de ascultare pe ziua de 7 Septembrie n.

— Tot »Tribuna« scrie, că a fost citat la judele de instrucție din Sibiu di *Iosif Marschall*, conducătorul tipografie, noastre. Nu se știe dacă e vorba de un nou proces al »Tribunei«?

FOITA.

Vica-Ravica.

— Baladă poporală. —

Culeasă din Câmpia Ardealului de *Theodor A. Bogdan*, învățător în Bistrița.

Colo-n deal la Fărăgău
Este-un mândru făgădău,
Cine intră năcăjit
Ese-afară 'nvioșit.
Când coala de cătră seară
Câțiva drumari imi d'intrară,
După masă se puseră
Vinars roșu imi cerură
Glaja pe rînd 'mi-o beură.
Numai Vica Ravica
Ea să beie nu prea vrea.
Tată-so 'mi-o întreba:
'Tu Ravică draga mea,
De tri zile și tri nopți
Noi tot bem și ospetăm

Și mereu ne închinăm.

Tu nici nu beai, nici nu mâncai
Și rîndueala ne-o strici,
Spune-'mi la ce te gîndești
Pentru cine te sfîrșești.

— »Frunză verde de dudău
Tată, fă ce-oiu zice eu,
Că de mâncat n'oi mânca
Nici de beut n'oi prea bea,
Că mi acră inima;
Făr' de mii făgădui
Că vorba mii asculta
Tot voi bea și voi mânca
Până voi aici îți sta.
Dă-mă tu tată pe mine
După cel-ce scrie bine
În sat la cîntălărie«.

— »După ăla nu te-oiu da,
Că-i străin din alte țeri
Și-i 'trebuie nouă averi.
Dar' Ravica ce-'mi făcea?
Ea din graiu așa grăia:
— »Tată fi afurisit
Nu m'ai dat după iubit,

Să fi tată blăstemat

După cin' vreau, nu m'ai dat.
După-ce este-o sfîrșit
Mintenaș s'o otrăvit.

Poesii populare.

Din Chișlaca (Bihor).

Culese de *Florian Căpitan*, econom și june.

Câte mândre le-am iubit
De toate m'am despărțit.
Câte mândre-am avut eu
După toate-mi pare rău,
Câte mândre-o fost de mine
Toate m'au lăsat cu bine
Și câte-am avut din sat
Toate bine m'au lăsat,
Numai una cam frumoasă
'Mi-a lăsat inima arsă,
Una 'mi-a plăcut mai tare
Și m'o lăsat în dor mare.
M'o lăsat, s'o măritat,
Ajung'o dor și bănat.

România și Bulgaria.

Încurcala între România și Bulgaria, iscată din vina acestei din urmă, dăinuiește mai departe. În urma arestărilor și cercetărilor făcute de deregătorii române, a eșit la iveală, că în România au fost și sînt trimiși mai mulți Bulgari, cu menirea a face omoruri politice.

Bulgarii adecă pregătesc lucrurile așa, ca la un prilej bun să cuprindă Macedonia (unde sînt la 250 mii Români-macedoneni) și apoi Dobrogea dela România.

Pornitorul acestei mișcări este comitetul bulgaro-macedonean, care își are scaunul în Sofia, capitala Bulgariei. Cu acest comitet stau în legătură și Bulgarii din România.

Acest comitet nu numai că e suferit în Bulgaria, dar' cercurile bulgare, până sus la ocârmuire, îl sprijinesc și îi dau mână de ajutor. Acesta e lucrul păcătos și pentru un stat, neiertat. Acest lucru l-a adus guvernul român la cunoștința Bulgariei și la puterile europene.

Și încă ceva. Comitetul din Sofia, avînd lipsă de bani, a silit între alții și pe Românii din Sofia să dea bani spre scopuri bulgărești. Earăși un lucru dovedit și neiertat.

În urma acestor uneltiri viclene, se înțelege, că lumea din România e foarte necăjită și ațîțată împotriva Bulgarilor. După adunarea cea mare din București, s'au ținut Duminecă adunări de protestare aproape prin toate orașele României, înfierându-se purtarea Bulgarilor și cerîndu-se satisfacție.

Bulgaria acum e în strîmtoare, căci puterile europene sînt toate pe partea Românilor, fiindcă pe partea lor e drep-tatea.

Bulgarii vor trebui să ceară iertare și să dea satisfacție.

În legătură cu aceasta amintim că înțeleptul rege al României M. Sa Carol a plecat la Ischl, la împăratul-regele nostru și de aici la Germania.

Mândră dacă-i treaba-șă
Foarte rău te-oi blăstema,
Te-oi blăstema din inimă
Să te-aprinzi ca și-o lumină,
Te-oi blăstema din guriță
Să n'ai în lume credință
Și să n'ai nice bădiță,
Făr' să umbli pe uliță
Să te 'ntoarcă vînturile
Ca pe mine gândurile,
Și să umbli tot așa
Și să te uști ca iarba
Toamna când pică bruma.
Și să te uști pe picioare
Să n'ai loc de așezare,
Să umbli cu lumea 'n cap
Și 'n lume să n'ai om drag
Să n'ai om să n'ai iosag
Să umbli din prag în prag
Cu cărpa udă la cap.
Cu inima toată arsă
Să umbli din casă 'n casă,
Să nu placi la nimenea
Să-ți tot plîngă inima.

Din asta să deduce, că la răboiu poate nu va ajunge treaba, dar' una stă, că Bulgarii au mîncat-o nespălată.

DIN LUME.

Din China.

De când trupele europene și japoneze au cuprins Peking-ul sînt puține știri din China, ne știindu-se ce se petrece în Peking. Causa este, că Chinezii au tăiat sîrmele de telegraf dintre Peking și Tien-Ţin.

Zilele trecute se vestise, că văduva împărăteasă, care a fugit din Peking, ar fi fost prinsă. Știrea aceasta nu se adevărește.

Mai multe depeșe de ieri și azi anunță, că împărăteasa într'adevăr a fugit în internul imperiului. Dimpună cu curtea au dispărut din Peking și mandarinii și înalții dignitari ai statului.

Se crede, că unii oficiali de ai ciungli-jamenului se află în Peking, dar' stau ascunși.

Aliații au decis să nu devasteze orașul sfânt și palatul imperial, până-ce le vor sosi instrucții nouă dela guverne. Până în 19 l. c. instrucțiile nu li-au sosit, ear' de aci înainte, cum am amintit ultima-oară, nu se știe ce s'a petrecut în Peking.

Depeșe sosite ieri și azi vestesc, că în jurul Pekingului e liniște. Față de această știre *Daily Express* e informat din Peking, că aliații se tem de un atac al Boxerilor. Se anunță adecă, că de Peking se apropie o oaste de 30 mii de Boxeri. Ce este adevărat din aceste știri contradictorii, se va vedea în câteva zile.

Trupe europene sosesc mereu în China.

Știrile mai nouă se cuprind în următoarele telegrame:

Londra, 28 August n.

Standard e informat din Shanghai că acum e dovedit cu acte, că autorul

adevărat al tulburărilor anti-creștine din Tien-Ţin și Peking, este generalul Junglu. El a înduplecat pe prințul Tuan, pe Li-Ping-Heng și pe văduva împărăteasă, să aproabe mișcarea.

Londra, 26 August n.

Li-Hung-Ciang a depeșat văduvei împărătesă în Siangfu, rugându-o să deșie pe Tuan și să liniștească pe Boxeri, ca astfel să-i dea posibilitatea a începe tratativele de pace.

Berlin, 28 August n.

Spesele expediției germane în China să evaluează până în 1 Oct. la 100 milioane de marce.

Burii și Englezii.

Burii încă tot fac zile amare Englezilor. Se zice, că ei au 20 mii de luptători bine armați și multe tunuri.

Știrile mai nouă sînt următoarele:

Lordul Roberts a depeșat la Londra, că generalul bur Olivier a căzut în captivitate engleză, în 26 l. c. lângă Vynburg. Dimpună cu el au fost prinși și trei fii ai sei. Faptul s'a petrecut cu ocaziunea unui atac îndreptat de Buri asupra localității Vynburg.

În jurul Belfast-ului s'a dat tot în 26 l. c. o mare luptă între combatanți. Lupta a durat partea cea mai mare a zilei, pe o întindere de 30 miluri. Burii s'au luptat vitejește. Lupta a durat până noaptea și a rămas nedecisă.

Lordul Roberts raportând aceste, adaugă, că pe la Belfast terenul e favorabil tacticii Burilor, dar' foarte des-avantajos pentru cavaleria engleză.

Iubileul lui Nichita.

Principele Muntenegrului, Nichita își sîrbăzează iubileul de 40 de ani al urcării sale pe tron. Sîrbările, din considerare la doliul familiei regale din Italia, vor fi restrînse. În Cetinie a sosit generalul Pedotti, care va preda lui Nichita felicitările părechii regale italiene.

Și să strigi mândro în poartă
Vină badeo și mă iartă,
Ca să vadă lumea toată
Că ne-am iubit noi odată.
Să strigi Duminecă seara
Să vadă lumea și țeara,
Și să strigi mândro mereu:
Auzi badeo glasul meu
Auzi gura mea și-ascultă
Hai badeo de mă sîrută.

Arză-te focul de lume
Să ved și eu para 'n tine.
Ardere-ai lume cu pară
Până de cu primăvară
De trei părți și jumătate
Dacă 'n tine n'avui parte
De o mândră cu dreptate.

Bată-te bădiță bată
Zilele toate deodată
Cele două zile grele
Amarul inimii mele
Care-i Sîmbăta-ntre ele

Razele de pîngă soare
Și dreptatea mea cea mare
Cearcănu de pîngă lună
Și dreptatea mea cea bună
Bată-te toate 'mpreună
Soarele și sfînta Lună.

Bădișo de dorul tîu
Facu-mi ochii mei pîrău,
Pîrăuaș cu lăcrîmele
Te-ai putea scîlda în ele,
Pîrăuaș două isvoară
Badeo, doru tîu omoară,
Să nu pot bea nici mîncă
Făr' plînge și suspina
Că mi-ai sîcat inima.

Din Cîlnic.

Culese de George Bona.

Badeo dacă ești viteaz
Fă fîntîna la pîrlaz
Și strigă seara pe lună
Hai mândro la apă bună,

SCRISORI.

Ședință festivă la Reuniunea sodalilor.

Joi, (23 August n.) 'și-a ținut a 8-a ședință literară Reuniunea sodalilor români din Sibiu. Prin prezența noului membru onorar al Reuniunii, dl căpitan în pens. Constantin Stezar, ședința de Joi a devenit ședință festivă. Presidentul Reuniunii ținând se de espresione iubirii și venerațiunii pe care membrii Reuniunii o au față de dl Stezar, îl binevestează într'un discurs avântat, la care dl Stezar, adânc emoționat, răspunde mulțumind pentru proclamarea de membru onorar al Reuniunii și zice cam următoarele: »Sunt bătrân, căci 86 lungi ani apasă umerii mei, și în acest timp încât 'mi-a fost în puțință nu m'am subtras dela împlinirea datorințelor mele. M'am bucurat și mă bucur când dat îmi este să ved că poporul nostru înaintează, și îndeosebi cu deosebită bucurie am privit la măreața operă alcătuită de dl Cristea, când ființă a dat acestei Reuniuni, menite a încheia națiunea noastră. Lucrul cel greu a trecut, căci sămănța a fost dată și vouă vă revine să încoronați opera. Fiți, iubitorilor meseriași români, cu alipire și ascultare față de actualul vostru president, care mari și însemnate jertfe aduce pe altarul culturii voastre, și care deși ocupat cu fel și fel de afaceri, o însemnată parte din timpul său în serviciul cauzei voastre o închină. Dați-mi voie să vă pun în vedere singur fondul »creștarului«, adunat cu pălăria pentru veduvelor și orfanii meseriașilor, și fondul mai nou, cel de »10 creștari«, din cari să se cumpere cu vremea o casă cu o hală de vânzare, ce să formeze proprietatea Reuniunii. Ca dovadă, că fericite au fost aceste idei ale presidentului vostru, servește și împrejurarea, că mulți chiar și de prin comune contribuie la întreprinderile voastre cu câte 20 bani. Din pușinul meu primiți drept alimentare a acestor 2 fonduri suma de câte 20 cor. cu adaosul, ca D-zeu să încoroneze cu deplin succes ostenelele presidentului și ale voastre ale fiecăruia.»

— Cuvintele venerabilului domn Stezar au fost însoțite de viforoase și frenetice aplause! Trecându-se apoi la înșasi ședința literară, dl I. Bobancu, culegător de litere, de curând venit din Brașov, 'și-a făcut intrarea în Reuniune în mod de tot vrednic, declamând foarte frumos poezia »Congresul florilor« de Alexandru Constantinescu, cul-tip. Fiind timpul cam înaintat, dl Stezar laudă Reuniunea și pentru frumoasele serate așa

zise literare, și între uralele nesfirșite ale membrilor să depărtează. În restul ședinței dl Liviu Prașcanu, membru ajutător cetește piesa »Papa cojoc« de G. Coșbuc, dl Bobancu cântă cupletul »Alt nimic nu m'a costat« de Mușoiu și poezia »La a ta plecare«, d-șoara Evelina Luca, și dl L. Prașcanu declamează câte o poezie ocașională, ear' dl Bobancu predă în mod de tot succes și hazlîu un monolog, cu suget din viața unei părechi de curând căsătorită, în care jalusia joacă rol însemnat. Eroul serii a fost dar' dl Bobancu, fost membru al Reuniunii surori din Brașov. Romanțele și horele esecutate la pian n'au lipsit nici de astă-dată.

Un participant.

Purtare slabă.

De lângă Indol, 24 August 1900.

În comuna Micuș s'a făcut alegerea de notar în 14 August. Trei comune curat românești se țin de acest notariat: Micușul, Indolul și Pusta-Sâncraiu. Alegătorii sînt toți români afară de un baronaș din Micuș (Zejk). Au fost 14 concurenți, între ei și 2-3 români.

Durere însă că n'a reușit român la alegere, ci un străin și acesta e vestitul Knol Gusztáv (acum Kende Gusztáv) care în anii trecuți a mai fost notar pe aici.

Vina că n'a reușit aici un român sau dacă nu român, alt om mai potrivit, o poartă dl viceprotopop din Indol George Suci și părintele Crișan din Micuș, fiindcă d-lor n'au luat parte la alegere ci au lăsat pe alegătorii români singuri.

Alegerea s'a făcut așa, că dl protopretor a candidat pe 3 inși tot de aceia cari nu 'i-au voit alegătorii români, bine înțeles la propunerea bar. Zejk, lângă care s'au alăturat și niște nesocotiți ca Traian Vlăsa, fiiul fostului viceprotopop din Indol, Constantin Pop fiiul fostului preot din Micuș și încă alți doi. Alegătorii au cerut să se candideze alți doi, protopretorul Szemeriai și bar. Zejk n'au vrut, și așa acești cinci au ales pe sus numitul.

Drept că alegătorii au dat recurs, dar' nu se știe ce va fi, fiindcă cei cari ar ști ce să facă s'au dat pe partea baronului.

Acî se vede luminat că ce fel de conducători au comunele Indol și Micuș. Oare nu le e rușine dlui protopop Suci și dlui părinte Crișan de lume că 'și-au lăsat turma pradă unor astfel de oameni?

Oare nu 'i-au durut inima dacă au auzit cum alegătorii s'au mahnit că preoții și povățuitorii lor 'i-au lăsat singuri?

Dar' despre Traian Vlăsa ce să zicem? Căruia fie iertat dl protopop Vlăsa, tatăl său, 'i-a câștigat o avere frumoasă în Indol, și aceasta tot dela Români, și acuma s'a făcut coadă de topor.

Dl părinte Crișan de când e preot la noi în Micuș nici-odată n'a făcut absolut nimic spre binele poporenilor sei. Chiar acum în zilele trecute niște Jidani au cerut școala să joace în ea și dl părinte Crișan li-a promis-o, dar' episcopul (om fără carte) nu s'a învoit și așa a scăpat școala de batjocura jidovească.

Așa stau trebile pe la noi.

Așa sînt de necăjiți locuitorii acestor trei comune, cât nu se poate scrie, și mai virtos pentru-că capii lor 'i-au lăsat singuri.

Abon.

Din Șeica.

Șeica-mare, 28 August 1900.

În 12 August a. c. după-cum se anunțase în foile noastre s'a ținut în Șeica-mare o frumoasă petrecere românească împreună cu teatru.

Petrecerea a reușit cât numai se poate de bine, în ciuda rēuvoitorilor, cari pāndeau momentul hotărîtor pentru a blama această petrecere românească.

Comitetul aranjator compus din tinerimea studiosă română n'a pierdut un moment din vedere, ca petrecerea să fie românească și așa a și fost.

Venit-au adecă la petrecere și descălători din vița lui Árpád și ar fi voit să-și zuriască puțin drăguțul de cărdás. Asta însă nu s'a întemplat.

La exprimarea dorinței lor, comitetul nu s'a învoit, ceea-ce li-a căzut rēu, și ca să-și rēsbune 'și-au făcut și ei o petrecere.

Noi n'am luat parte, dar' au fost de față domni și domnișoare române al căror nume din crutare de astă-dată îl ocolim. Nu ne putem însă dumeri a lăsa nepomenită cel puțin comuna de unde sînt (cei cu musca pe căciulă se vor cunoaște). Eată-le dar':

Din Șeica-mare au fost trei domnișoare, dintre cari două au avut cinstea să joace pe bina teatrului nostru. Rușine să le fie. Au mai fost din Rēvașel două domnișoare și un cavalier. Apoi un tiner care de altcum are menirea de a instrua mlădițele române din Luncă.

Au uitat d-lor că a fost ziua de 26 August, adecă ziua de post al Sf. Mărie, când tot Românul stă departe de petreceri.

Români! Puneți la rēbojul inimei pe toți aceia cari vă mājnesc cinstea numelui de Român. Tinerimea.

Că eu canele-oi lua
Și după ap'oi pleca
Și-oi pleca pe drum în sus
După tine und' te-ai dus,
Și strigând te-oi auzi
Și la fântână-oi veni
Cu tine să mă 'ntălnesc
Două vorbe să vorbesc,
Ca să mă mai răcoresc,
Cu vorba și cu cuvântul
Ca vara când trage vântul,
Că de când n'am mai vorbit
Inimuța 'mi-s'a fript,
Și să-mi dai o sērutare
Să nu-mi pară vara mare.
Că pân' o veni toamna
M'oi topi ca cânepa,
Ca cânepa vara 'n tău
Bădițo de dorul tău,
Ca cânepa vara 'n vale
Când n'aud vorbele tale.

Bade-ai tot zis că mă iei
Și nu vii să mă mai cei,

Că doar' și eu am avere
Că trei fuse-s ale mele
Și furca aia-i a mea
Car' torcea mama cu ea.
Eară pe după cuptor
Și-o riză de rēschitor,
Cu'n corn rupt și unul ciont
Și cu trei fire de tort.
O glaje tocmai de-o fele
'Mi-o dă tata mie avere,
Și-aceea va fi a mea
Ca să duc vinars cu ea
Și oi lua-o și la vie
Cu câte-o țir de rachie
Că vai tare-mi place mie.

Mândro de dragostea noastră
O 'nflorit flori albe 'n coastă
O 'nflorit și-au făcut fragi
Că ne-am avut foarte dragi.

TIPURI DIN ARMATA ROMÂNĂ.

La o alegere de învățător.

Din jurul Bistriței, 7 August.

Alegerea de învățător la școala română gr.-cat. din Serețel (cottul B.-Năsăud) s'a făcut în 27 Iulie a. c.

Ziua de alegere după circularul diecesan publicat de consistorul din Gherla a fost fixată pe 29 Iulie. Condițiunile de concurs împreunate cu acest post au fost 300 fl., cuartir și grădină amăsurat legii. La acest post au concurat 2 inși și anume un învățător diplomat și un preparand absolvent. Dacă alegerea s'ar fi făcut după-cum prescrie legea și regulamentul diecesan §. 71, soartea ar fi trebuit să cadă pe învățătorul diplomat. Dar' cu durere trebuie să mărturisim, că alegerea s'a întâmplat în un mod de tot curios, căci senatul școl. la sfatul președintelui a ales la început pe preparandul absolvent, ear' președintele făcea tot felul de încercări, ca învățătorul diplomat să-și retragă concursul, ceea-ce nu 'i-a succes. Totuși au stat cu toții pe lângă preparandul abs., știind că acesta fiind om tiner, vor pute face tîrg după voia lor. Aceasta s'a și întâmplat, căci au început tîrgul, imbiindu-l cu 100 fl. stole cantonale și niște locuri, cari ori-cum le-am computa abia de ar ajunge 200 fl.

Adecă era un tîrg cum se face bunăvoară cu văcarul satului. La interpelarea făcută din partea învățătorului diplomat, că dlui S. P. Șimon ca președinte și director nu-i este iertat în oficiu fiind de a face tîrg cu învățătorii concurenți și a scări salarului, ceea-ce e spre răul școlii, dînsul a răspuns: »Noi facem cum putem, publicăm concursul cu 300 fl., ear' când e la alegere noi ne tîrguim după-cum putem și ne alegem învățător care ne lasă mai jos, după puterea noastră«. În cele din urmă dl S. P. Șimon vîzînd că nu merge lucrul cu tîrgul, a declarat simplu: Nu aleg pe nime, până nu vom asigura salarul prin ajutor de stat și vom avea barem 10 concurenți. Cu acestea cuvinte ședința s'a închis, ne alegînd nici pe unul și concurenții 'și-au primit supliciile fără rezultat. Dar' ce să vezi, căci la câteva zile după aceea a fost ales un alt preparand fără concurs; cu ce condițiuni, nu știm.

Luând în seamă, cumcă prin purcederea nelegală a domnului S. P. Șimon din Serețel s'a vătămât vaza învățătorească, bătîndu-și joc de învățători și dimitîndu-se la tîrg cu ei; și noi învățătorii simțindu-ne prin aceasta dejosîți înaintea poporului: până a se conchema adunarea Reuniunii la toamnă în care să aducem lucrul la cunoștința ordinariului protestînd energic contra acestor abuzuri, pentru salvarea onoarei învățătorimii cerem dela dl S. P. Ș. să ne răspundă la următoarele:

Pe ce basă nu a ales dl Șimon învățător, avînd 2 concurenți?

În care articol de lege și care paragraf din legile de instrucție ale patriei noastre prescrie, că concursurile învățătorești să se publice cu 300 fl. și la alegere să se dimită la tîrg cu învățătorii?

Ca preot de atîția ani are dl Șimon cunoștință despre regulamentul diecesan referitor la alegerile de învățător? (Avis §. 71 al celui Regulament). Dacă, cum credem, da, pentru-ce nu-l urmează?

Ca preot, care trebuie să propage adevărul, îi stă bine să facă lucruri cu postul învățătorească ca cele amintite mai sus, și peste tot, e frumos, ca preotul să fie contrar învățătorului și întors?

Deocamdată atîta.

Mai mulți învățători!

Petrecere în Reghin.

De lângă Reghin, 15 Aug. 1900.

Petrecerea cea mai elegantă a Reghinului-săsesc a avut loc Vineri seara în 10 August (ziua tîrgului), tînîndu-se în sala cea mare de pe frumoasa și încântătoare promenadă a orașului. Aceasta petrecere deja de un șir lung de ani e în us a se aranja, avînd întotdeauna un succes strălucit și impunător chiar și în ochii străinilor.

De astă-dată deși au lipsit străinii, succesul a fost peste așteptare, căci grăbitu-s'au românii și româncuțele a lua parte la aceasta petrecere, spre a contribui la succesul moral și material al ei, care de altcum are un scop filantropic: ajutorarea școlii române din Reghin. Petrecerea s'a început după 8 ore, cu frumosul joc românesc »Ardeleana« și a durat până la 5 ore dimineața.

Măhnit vin a împărtăși, că frumosul nostru costum național a lipsit aproape cu totul, cu atît însă au fost mai elegante toaletele »străine«. Ar fi de dorit a se delătura acele toalete atît de luscioase și unele aproape diforme, și a se folosi costumul nostru național românesc, de care nici Maiestatea Sa Regina României nu se genează a-l purta.

Oare pentru-ce să ne genăm a folosi aceea-ce e al nostru, fiind și cel mai frumos din lume? Sau și aceasta e o dejosire? Mai amintesc apoi ce 'mi-s'a dat prilej a auzi chiar în locul de dansare, cum unele din doamnele noastre române se folosiau de limba arpadiană, infec-tînd aerul ce acuma era umplut numai de tot ce e românesc. Deocamdată trec cu vederea pe »cele-ce au avut voia de a escela prin folosirea graiului străin, — dar' declar că pe venitor de 'mi-se va da prilej voi înșira numele aceloră căroră le e de subdemnitate a se folosi de limba mamei lor.

Privind din o margine a spațioasei sale la frumoasa cunună de domnișoare cum se preumblă cu fețele înroșite după ostenelele unui dulce și frumos joc românesc, a trebuit să exclam că nici o națiune nu se poate mândri cu femei așa frumoase ca poporul român, durere însă, că fiind străin nu am cunoscut pe toate, și așa nici nu 'mi-am luat îndrăzneala a le înșira aici, spre a nu cauza ceva supărare, lăsînd pe vreuna afară din listă.

În ce privește venitul material, ne-fiind deplin informat, las pe cei competenți a face întregire acestui raport — raportînd dînsii despre starea casei, care dupa presupunerile mele, încă o să fie îndestulitoare. „*Bistrițanul*“.

Tipuri din armata română.

— Vezi ilustrația. —

Acum, când se vorbește de un războiu între România și Bulgaria, când lumea din România ar dori, ca armata română să treacă Dunărea, să învețe minte pe Bulgari, aflăm de bine a da câteva tipuri din armata română. Sînt 6 soiuri de arme, cari ni-le înfățișează ilustrația, anume mai în stînga e soldatul roșior, apoi urmează călărașul, gendarmul, pionirul, soldat de linie (pedestras) și mai la dreapta marinarul.

Meseriașii și neguțetorii noștri.

Meseriași.

În Capolnoc-Mănăstur.

Subscrisul sînt *cojocar* în comuna *Capolnoc-Mănăstur* (comit. Solnoc-Dobăca, cercul Lăpușului-unguresc). Am învățat meseria în comuna noastră Mănăstur la un frate al meu, cu numele *George Pop*. Primesc ori-ce lucru de *cojocărie*; la mine se află tot felul de *pieptare*, precum și *cușme* (căciule); lucru cu cele mai moderate prețuri. Mă recomand poporului din părțile aceste.

Ioan Pop, econom și *cojocar*.

În Buciumi.

Subscrisul sînt măiestru *cojocar* în *Buciumi* (ungurește *Vármező*); pregătesc toate lucrurile, ce se țin de *cojocărie*; lucru solid și cu preț moderat.

Andrieu Olar, măiestru *cojocar*.

În Toracul-mic.

În frumoasa noastră comună curat românească se află următorii meseriași români:

Fauri: *Nicolae Jijitia* (Zsizșița), *Andrieu Lațicu*, și 4 *Nemți*.

Rotari: *Traian Lațicu*, *Sima Lațicu*, *Petru Lazi*, și 2 *Nemți*.

Cojocari: *George Marian*, *Diia Marian*, *Andrieu Iancuț*, *Moise Baloși*, *Teodor Ocolişan*, *Giurca Cocodoni*.

Friseri: *Pavel Argilean*, *Teodor Petroviciu*, *Andrieu Nedelcu*, *George Bucur*, *Ioan Jurca*, *Todor Mili*, apoi 2 *Nemți*.

Zidari: *Toma Bontilă*, *Teodor Marian*, *Vinchentie Martin*.

Călfunari: *Nicolae Jurca*, *Pavel Marian*, *Vichentie Avram*.

Măsari: *Ioan Sêrb* și *Vichentie Jurca*.

Coloritori (văpsitori): *George Stanisav* (nevasta dînsului lucră *croitoritul*).

Birtași numai unul avem român, pe *David Petroviciu*, dară *birturi* mai sînt 2, ambele sînt ale unui *Jidan*.

Cu măiestrii sîntem vrednici de laudă, cum și d-lor sînt mulțumim cu *spriginul poporului nostru*. Însă este lucru foarte dureros, că într-o comună așa mare, cu majoritate Români, nu se află nici un comerciant român de ai noștri, ci banii noștri merg toți în mâni străine; bolte la noi se află 4. 2 *Nemți*, un *Ungur* și unul de al lui *Moise*. *Jidovul* acesta (grec) înainte cu 30 de ani, la venirea lui la noi a fost deget de sărac, însă acum este cel mai de frunte om în sat, are vre-o 50 jugere de pământ, o boltă încărcată cu de toate, cu un cuvânt om bogat.

Abonent.

În Șard.

În *Șard* (comit. Albei-inf.) avem pe următorii meseriași:

Anghel Beldean, măiestru măsar; lucră cu multă îndemănare tot felul de lucrări ce se țin de măsurit, precum: mese, scaune, ferești, uși, porți, șifonere tare frumoase etc. Ca o dovadă a bunei sale îndemănări în această măiestrie se poate lua faptul, că și toate curțile domnești și grofești din loc, precum și dela *Țelna*, *Ighiu* etc., lucră cu dînsul

Traian Anghel, măiestru bîrdăș esecută cu multă pricepere tot felul de lucrări de ale bîrdășitului, precum: hăizașuri (grinzi, șuri), coperișe, stoboruri și altele.

Tot cu această măiestrie se mai îndeletnicesc și *George Prafa*, *Achim Turlea* și *Samoilă Tuțuian*.

Dintre *zidari* amintesc pe *Alexandru Anghel*, *Mihaiu Marcu* și *Vasilie Berchi*.

Între cele trei mori din sat una este românească, a lui *Ioan Dumitreanu*, așezată tocmai la mijlocul satului, în loc frumos; macină bine și îngrijit.

Ca *suci* sau *croitori* popari, cari reparaază *pieptare* sau *croesc* și *coase* *cioareci* și *leibere* de pănură, amintesc pe *Vasilie Truța*, *Ioan Beldean*, *George Prafa*, *George Beldean*, și *George Șerban*; ca *văpsitoare* avem în sat pe femeia *Paraschiva Bărbăntan*, vapsește tot felul de *torturi*, de *cânepă*, *lână* și *haine*.

Se simte lipsa unui *rotar*, *păpucar* și *ferar* român. (Ferăritu îl deprind mai mulți inși, mai ales *Țiganii*, dar' *ferar* măiestru român nu este). Și de oare-ce avem în orașele din jur *ucenici* destui din aceste trei măiestrii, eșiți din comuna noastră, îi îndemn să vină și să cerce a se așeza în comuna lor, ca să nu mai dăm banii tot la *oameni străini de neamul nostru*.

Români spriginim numai pe *neguțetorii și meseriașii români*. #.

Neguțetori.

În Șard.

În comuna noastră se află pe lângă cele două bolți *jidovești* și două românești. Amîndouă se află în *Ulița mare* și-s bine aranjate, avînd tot ceea-ce-i trebuie țeranului. Una este a lui *Ioan Dumitreanu*, învățator pensionat, care și-a deschis-o de vre-un an și jumătate, ear' ceea-laltă e a proprietarului de aici *Cornel Meșeș*, deschisă de câteva luni. Nu pot decât îndemna poporul, ca lăpădându-se de *lipitorile jidovești* să sprijinească pururea aceste bolte, cumpărînd dela boltașii noștri români. #.

În Guruslăul-unguresc.

Sînt *neguțetor*, în *Guruslăul-ung.* care are 3 părți de *Maghiari* și o parte de *Români*. Bolta mea am deschis-o la 1892, cu puținele mărfuri (*sare*, *tăbac* și mai multe mărunțișuri), mai târziu am procurat *cartoane*, *postavuri*, *bumbacuri*, *fer* și *unelte*. Pe vremea aceea au mai fost la noi 2 boltași *Jidani*, dar' încă în anul acela așa *brumă* a picat pe ei, căt s'au făcut *canfor*, ear' acum s'a aflat alt *Jidov*, care a deschis o *prăvălie*. La noi s'a întors lumea pe dos, pentru-că *Ungurii* nu se uită, că eu sînt *Român*, că toți dela mine *tîrguesc* cele de *lipsă*.

Din contră, mulți din *Românii noștri tîrgue* dela *Jidan* cu zicala: n'oi îngăzdăci eu pe *Mocuț*, mai bine mă duc la *jupănul Gembetiu*. Dar' să vezi, că nu multă vreme au îngăzdăcit pe numitul, fiindcă a fost prea strîmtă măsura *Jidovului* și s'au întors pe calea cea bună.

Teodor Mocuț, comerciant.

În Têrgoviște.

Fac cunoscut, că eu *subscrisul* sînt măiestru *rotar* în *Têrgoviște* și tatăl meu, *Petru Crișănescu*, are o boltiță *saduchian* la loc foarte potrivit; avem în *saduchiană* tot felul de *artici* de *lipsă* pentru *conomie*, afară de *trafică* și *beutură*. În toamna anului trecut am început după *multele povăfui* din *prețuita Foaia Poporului*. Mai este un *boltaș Jidan*, care vinde și *rachiu* și *tăbac*. Măiestru român avem un *faur*, *Nicolae Laichici*, și un *cojocar* *Petru Popescu*, care lucră frumos și bine. *Nicolae Laichici* mai are și *mașine* de *îmbălătit* în *societate* cu unul din *Balint*.

Tit Crișănescu.

În Bucium-Poeni.

În comuna *Bucium-Poeni* sîntem cu totul 3 *neguțetori români*, cari vindem tot felul de *mărfuri* și alte lucruri *mărunte*, ce sînt mai de *lipsă* pentru *poporul dela sate*; avînd pe lângă acesta și *licență* pentru *vinderea* de *beuturi* și *tăbac*, ear' al *patrălea* e numai *ospetar*.

În această comună nu se află nici un *neguțetor* ori *cărcimar* străin. Mai înainte de aceasta cu câțiva ani s'a fost așezat și aici un *neguțetor* străin, dar' *necercetându-l oamenii*, a trebuit să se ducă. Și-a încercat *norocul* și un *Jidan*, care eară *vězënd* că nu-i merge *geșeftul*, s'a depărtat de aici.

Măiestri avem cu totul 6, și anume: 4 sînt *Români*, ear' 2 sînt *străini*. Dintre acestia 4 sînt *ciobotari*, ear' cei 2 sînt *cojocari*, cari fac *pieptare* foarte fine *cusute*, ce le poartă atât *bărbații* cât și *femeile* din aceasta comună.

Alexandru Jurca.

Ioan Jurca.

(Ne rugăm de numele tuturor comercianților și meseriașilor).

Neguțul și meseriile la noi.

— Scrisori. —

Onorată Redacțiune!

Am cetit în *Foaia noastră* a poporului (nr. 28), despre *Mihail Radu*, *ferar* în *S.-Uifalău*, că a aflat un *sistem* (*fel*) de *plug nou*. Am arat astăzi cu 2 *pluguri* de *dînsul făcute*, și eu așa *zic* că *plug* mai bun nu se poate afla în toată țeara. Merge foarte ușor, poți ara numai cu un cal, duce *breazda mare* și în o zi poți ara un *juger* de pământ cu 2 vaci.

De-a dreapta mea a arat un om cu *plug de fer vechiu*, ear' de-a stîngă unul cu *plug de lemn*, dar' nu sînt nici a zecea parte de bune ca cele dela *Radu*. Eu sînt de etate de 35 de ani, dar' așa un *plug* n'am prins în mână, la *pluguri vechi* trebuie 4 vite dar' la cel nou numai 2 vite și ară mai mult și mai bine. E vrednic de toată lauda *Mihail Radu*. Și e vrednic a-l sprijini din toate părțile.

Longiu Santu,

econom în *Tâmpahaza*.

PARTEA ECONOMICĂ.

Puterea roditoare a pământului.

Precum vedem, că se întâmplă în imperiul animal, că numai din animale mari, frumoase și sănătoase se pot naște tot asemenea următori; precum vedem, că se întâmplă în imperiul plantelor, că earăși numai din grăunțe deplin coapte, mari, frumoase și sănătoase se pot desvolta tot asemenea plante; tot așa se întâmplă și în imperiul mineral, că earăși numai pământurile bune și grase pot să aducă roduri puternice și îmbelșugate.

Pământurile roditoare ni-se înfățișează în patru feluri mai însemnate: pământ năsipos, văros, lutos (argilos) și humos. Dacă un pământ ar conține numai unul din felurile aci numite, de pildă năsip, el nu ar putea aduce roduri. De unde urmează, că fiecare pământ roditor trebuie să fie amestecat și să conțină părți din toate pământurile mai sus amintite. Cel mai roditor între acestea este pământul humos, care încă trebuie să conțină particule, în măsură mai mare sau mai mică și din celelalte feluri de pământuri.

Ori-care ar fi felul pământului, acela trebuie să conțină două feluri de materii nutritive, fără de cari plantele nu se pot nutri și desvolta. Aceste două materii sunt: materia organică, care se află în organele plantelor: în trunchiu (paiu, cotor) și frunze, și cea anorganică, care se află mai cu seamă în rădăcini.

Materia organică constă din azot, care se află în aerul de pe pământ în măsură de trei din patru părți, din oxigen sau aer dător de viață, din carbon, sau aer produs din ferbere și din hidrogen, sau aer format din abureală.

Materia anorganică se absoarbe prin rădăcinile plantelor și constă cu totul din vre o zece elemente sau materii minerale, precum sunt: cenușa, varul, ferul, sarea, pucioasa, soda, năsipul, fosforul sau cenușa din oase, magnezia și clorul.

Între aceste 14 materii, cu cari se nutresc plantele, sunt trei mai însemnate, cari lipsind din pământ, acesta începe

a deveni pe încetul tot mai sterp și mai neroditor. Aceste trei materii sunt: azotul, cenușa și fosforul.

Pământurile humoase de culoare neagră sau cafenie de pe șesuri, conținând din materiile numite mai cu prisosință, s'a adevărit, că sunt cele mai roditoare. Dar' și acestea prin dese recolețe sau culesuri, ce se ridică an de an de pe acelea, se mai stirpesc și sărăcesc, de oare-ce s'a constatat, că numai o recoltă de grâu de 15 hectolitre, bunăoară, absoarbe din materiile numite câte 33 chilograme azot, 31 chlg. cenușă și 15 chlg. fosfor.

Pentru a ține pământurile roditoare în starea aceasta, trebuie să le adaogem mereu aceea, ce le subtragem prin dese recolețe. Și aceasta se poate face numai atunci, când îmbunătățim și gunoim neîntrerupt pământurile supuse culturii bucatelor.

Gunoii animalelor de casă, conține din cele trei materii cu prisosință. Afară de acela, arăturile făcute îndată după secere, sau după culesul cucuruzului, până-când pământul e plin de miriști, sau alte ierburi, cari încă conțin în trunchiul și foile lor azot, produc deasemenea mai multă materie nutritivă și îmbunătățesc pământurile supuse culturii.

Să nu creadă economii nostri, că plantele încă înghit aerul, numit azot în starea lui naturală, precum o fac aceasta camenii și animalele. Nu, el trebuie să fie împreună, când este absorbit prin foi, cu un fel de suc numit acid nitric.

Lucrul acesta este ușor de înțeles. Să se bage numai de seamă la săpatul unui cucuruz, pe timp de secetă, când adică se smăruntă mai bine cenușele de var, de sare și celelalte materii aflătoare în pământ, ca să se poată împreuna cu aerul numit azot, după care săpat, căzând curând o ploaie mănoasă, aceasta odată topește materiile numite și le preface în acide (leșii), ca să poată fi absorbite prin perii sugători ai rădăcinilor. În asemenea casuri se și poate vedea apoi de astăzi până mâine, ce creștere grabnică iau sămănăturile.

Ferberea aceasta a materiilor din pământ, se poate asemăna cu ferberea vinului, care încă până nu e supus ace-

stei schimbări, nu se poate curăți de materiile nefolositoare din el.

Un pământ roditor, pe lângă materiile numite, trebuie să mai conțină încă și particule fine de lut, var și năsip, cari sunt strins legate și ele în pământurile humoase. Pământurile acestea se compun în partea cea mai mare din materii organice, cari nu sunt alceva, decât rămășițe din organele plantelor și animalelor.

Dacă un pământ ar conține numai năsip, var sau lut, acelea nu s'ar putea ține bine la olaltă și prin urmare i-ar lipsi în parte puterea roditoare. Pildă avem în privința aceasta năsipurile curate, în cari nu poate crește și vegeta nici o plantă.

Pentru a putea judeca gradul de rodire al unui pământ roditor, luăm din acela, pe virful unui cuțit, și atâta-l încălzim în flacăra luminii, până-când materia organică se arde de se face că cenușa, ear' cea anorganică (minerală) rămâne nearsă, de colorarea cărămizii; sau punem într'o sticlă lungureață, o parte de pământ și cinci părți de apă, pe cari apoi le amestecăm la olaltă, și după-ce s'au așezat, împărțim o hârtie în anumite graduri egale și o așezăm pe partea din afară a sticlei. Aceasta ne va arăta apoi îndată, câtă materie este din fiecare fel de pământ, de oare-ce pe fundul sticlei se va așeza năsipul, că fiind mai greu, apoi lutul și mai deasupra huma și varul, ca mai ușoare.

După pământul humos, urmează cel lutos sau argilos, ca mai roditor. Acesta încă conține une-ori multă materie organică, mai cu seamă dacă se gunoiește des și se ogorește toamăa, pentru a se mai îmbunătăți de zăpadă și înghețurile de pesta iarnă.

Mai puțin roditoare sunt pământurile văroase și năsipose, dar' și acestea se pot face roditoare prin gunoie și prin amestecarea lor cu de cele humoase și lutoase, ca astfel particulele lor să se poată asimila mai ușor cu acelea și astfel se poată servi la nutrirea plantelor.

Pământurile dela șesuri, după-cum am zis și mai sus, sunt cele mai roditoare, fiindcă pe acestea s'au nimicit, în

Dragoste și inimă curată.

Novelă originală de N. Trimbițoiu.

II. Rogoz.

(Urmare).

Singură Vuca Mărzonilor nu credea odată cu capul, că Florica se lase pe Linu, nu, căci îl are drag, ș'apoi la dreptul vorbind, nici nu e încă de măritat, doar' ea numai cu o jumătate de an e mai bătrână decât Florica și așa Florica abia poate să fie trecută de 15 ani. O știe ea bine de când umblau amândouă la școală.

Înzădar vorbea Vuca, ei nime nu-i credea.

Cam pe la murgitul serii, când Florica știa bine că celelalte fete toate se vor fi dus cu ulcioarele pline cătră casă, venia și ea, se uita puțin în laturi, umplea ulcioarele cu caucul (vasul) ce era pus lângă isvor, mai sta puțin pe gânduri, mai bea odată apă, se pune și golea ulcioarele de jumătate, ca să le

poată spăla cu apa rămasă în ele, le umplea încetișor din nou, mai bea odată apă, privia earăși în jur, dar' nesimțind pe nime venind, trecea pîrleazul și între dese priviri înapoi dispărea prin desimea prunilor, trecea pe dinaintea șurii și era acasă.

Într'o Vineri, Pêtruț Preda cu soția sa lelea Fîruța și cu Florica, după-ce au prânzit s'au pus la vorbă, pe când ceialalți căseni erau pe afară la lucru, ear' copiii mai mititei se jucau prin casă.

Căci ce să facă altceva? cu ce să-și mai petreacă din timp în zi de Vineri? fiindcă lucru bărbătesc pe acel timp era puțin și avea cine să-l isprăvească, ear' muierilor Vineria nu li-e iertat să coase, să toarcă, să țese, ci vrînd nevrînd trebuie să șeadă, după-ce au gătat cu de-ale mâncărilor.

Vorbele mergeau bine, căci badea Pêtruț a fost adus din pivniță un ol cu vin, dar' vin de cel mărmez, de care te lingi pe buze când îl guști, apoi

nu l-a adus să bea numai el singur, nu, el nu avea așa natură, ci era om care împărțea și bucată din urmă cu toată familia lui.

Ceva îi zăcea la inimă lui badea Pêtruț, căci făcuse ce n'a făcut până atunci nici-odată, adică în zi de post a adus vin pe masă. Florica încă băgă de seamă că trebuie să fie ceva la cale, căci vedea pe tat-so șoptind câte ceva mă-sa. Vedea bine, că au ceva în gând amândoi, dar' că ce? nu putea să afle.

Într'un târzîu începî lelea Fîruța.

— Ean vezi, Florică dragă, și te pune de grijește casa cum știi tu de frumos, că de-o fi să vină cineva la noi, să nu ne roșească nasul de rușine, că doar' acum ești fată mare, nu ești tot copilă. Pune cea cea, cealaltă dincolo, cea de colo le șterge, adică ce să-ți mai spun eu, știi tu bine, că nu ești de ieri de alaltă-ieri.

Până bați în palme casa fu toată grijită, toate fură așezate, toate puse în

decursul vremilor trecute, cele mai multe rămășițe din organele plantelor și ale animalelor, cari cum am văzut, conțin cel mai mult azot, cenușă și fosfor; cele de pe dealuri însă, nefiind în nemijlocita apropiere a omului și a animalelor, au rămas mai sărace și cu privire la creșterea plantelor.

Pământurile mai afundate din dealurile înalte, devenite la suprafață prin surpături, precum și stâncile de munte, ne arată pământurile sterpe în toată goliciunea lor, de oare-ce pe acelea nu pot crește nici o specie de plante, până-când nu se amestecă cât de puțin cu un fel de pământ roditor, sau cu ceva gunoiu de al animalelor.

Prin acestea credem, că am putut arăta încâtva, în ce constă puterea roditoare a pământurilor supuse culturilor, care atîrnă, după-cum am văzut, dela puterea și cantitatea materiilor organice, ce se află în el și cari cu cât se află într'o măsură mai mare în pământ, cu atîta îl pot face mai roditor.

Aceasta ar trebui să 'și-o însemneze bine și economii nostri, ca necurmat să adaogă materii nutritoare, ca gunoiu, cenușă, var, fosfor ș. a. pământurilor sterpe, ca astfel și lucrul lor să fie răsplătit tot mai cu multă îmbelșugare.

Ioan Georgescu.

Nutrirea plantelor.

Precum omul, ca să poată crește și trăi, are lipsă de nutremēt, întocmai așa au și plantele. Omul își primește nutremētul seu parte din imperiul animal, parte din imperiul vegetal și parte din cel mineral, ear' plantele și-l primesc parte din imperiul mineral, din pământ și sărurile acestuia, parte din aer și parte dela animale, sub formă de balegi și gunoiu, sau alte plante, cari se putrezesc și mor acolo pe loc.

Nutrirea plantelor e de două feluri: organică, care adecă se face prin organele lor: frunze, flori și coaje, și anorganică, care se face cu ajutorul rădăcinilor din pământ, din mustul și leșiile, ce le topește ploaia din sărurile aflătoare în acela.

Nutrirea organică o absorb plantele din aerul, pe care-l răsuflăm și noi

rînd bun, încât cugetai că-i oglindă casa lui badea Pătruș, nu casă și ea ca celelalte.

De aceasta nu trebuie să ne mirăm, căci lelea Firuța era o econoamă de care rar găsești în lumea lui Dumnezeu și apoi știut este, că aschia nu sare de parte de copac.

Așa sînt mamele, își învață fiicele la sîrguință și bună rînduială. Trebuie să ne mirăm însă de mama Floricii, că tocmai în o zi de Vineri îi trosni prin cap curățirea căsii, când știut este că Româncele din vremea mai veche nu-și mătură casa în o zi de Vineri pentru multă blagă, de nu vreau cumva să le fure lumina ochilor strigoii.

Trebuie să fie deci ceva la mijloc, că lelea Firuța lăsă acea datină străbună, pentru oare avea să facă câteva liturgii de prescuri; de bună-seamă era ceva, căci casele nu se împodobesc în toate zilele de lucru, și apoi și dacă se

și constă din niște materii, ce se numesc: oxigen, sau aer dătător de viață, azot, sau aer nădușitor, carbon, sau aer format din ferbere și hidrogen, sau aer format din aborii, cari se desvoaltă din apă. Toate acestea patru materii compun aerul de pe pământ, pe care îl răsuflăm și noi oamenii și fără de care nu am pute trăi, ca și peștii fără apă. Cu deosebire azotul contribuie într'un mod foarte însemnat la nutrirea plantelor, și aceasta se întemplă sub două forme: sub formă de amoniac (abori) prin foi și sub formă de acid nitric (leșie) prin rădăcini.

Nutrirea anorganică, care adecă se face cu ajutorul rădăcinilor, constă din niște materii, cari se află în pământ, precum e: acidul fosforic, sau un fel de leșie, ce se desvoaltă din cenușe și oase, acidul sulfuric, sau leșia de puicioasă, leșia de var, fer, sare, sodă și altele. Toate acestea leșii se strecoară cu ajutorul rădăcinilor firoase în trupul plantelor, cărora apoi le dau și hrana de lipsă și le și întăresc totodată.

Că plantele se nutresc cu asemenea sucuri din pământ, se poate vedea de acolo, că dacă ardem de pildă niște paie, fîn lemne sau alte plante, materia organică din aer arde cu flacăra, ear' cea din pământ se preface și rămâne în cenușe, adevărindu-se și aci zisa sfintei scripturi: »că din pământ ești zidit și earăși întru același pământ vei merge«.

După mai multe cercetări și ispitiri s'a adevărit, că cenușa de lemn este cea mai însemnată materie pentru nutrirea plantelor, de oare-ce fără mustul, ce se formează din aceea, care face și leșia din hainele opărite — lunecoasă, plantele nu ar pute trăi. Tot așa de lipsă sînt leșiile celorlalte materii numite mai sus. Să nu se prea mire deci plugarii nostri, când vor vedea ca mîne, că economii practici nu se mai mulțumesc numai cu gunoiul vitelor pentru îngrășarea pământului, ci aceia mai presară pe agrii încă și cenușă, sare, var și altele. Pentru-că s'a adevărit, că e de ajuns să lipsească numai una din sărurile numite într'un pământ, ca sămănăturile să fie împedecate în dezvoltarea lor regulată.

împodobesc, se împodobesc nu după prânz, ci — dimineața.

Mai într'un târziu eară zise lelea Fira:

— Draga mării Florică! ean vezi de te grijește și pe tine, că stă rău fetelor mari negrijite și nechitite, chiar acum între posturi pot să ajungă mulți oameni pe la casa noastră, și ce ar zice dacă te-ar afla în nerînduială? Ar vorbi rău de tine în țeară și în lume, dar' ar vorbi mai rău de mine că nu 'mi-am dat silință să te învăț cum să te știi ține și să fii harnică a te ține în rînduială. Apoi cine ar auzi vorbe de acele nu ar mai veni să te pețască.

În un ris mare cu hohot isbucni Florica la auzul acestor cuvinte, dar' mamă-sa continuă:

— Zău Florică, n'ai pentru-ce să rizi, căci vorbele sînt blăstămate, de unde nu-i nimic totuși scot câte ceva, dar' de unde este cât de puțin cum să nu scoată. Apoi unul va zice că ești

Pentru-ca leșiile mai sus numite, precum și aerul, să poată străbate mai ușor la rădăcinile sămănăturilor, pământul trebuie lucrat cu plugul, grapa sau cu sapa, ca acela să fie mereu în mișcare și prin aceasta să se poată smărunta, așa ca apoi când ploaia, să se poată străcora prin rădăcini leșiile, cari ajută la nutrirea și întărirea plantelor.

Puțini din plugarii nostri își vor fi dat până acum seama despre aceea, că lucrând pământul, ajutam în două feluri nutrirea sămănăturilor: smăruntăm bine pământul, ca să se poată desface mustul din el cu prilejul ploilor, și mișcându-l ajutam aerului să poată pătrunde la rădăcinile sămănăturilor. Căci după-cum am zis și mai sus, trebuie bine să ne însemnăm, că aceea ce apa e pentru pești, aerul e pentru oameni și plante. Oamenii inspiră și respiră aerul prin plămâni, ear' plantele prin frunze și rădăcini. Frunzele plantelor au mai mulți pori, cu ajutorul cărora pot inspira și respira aerul absorbit.

Precum că plantele se nutresc și cu aer, aceasta se poate vedea mai bine la înecările de apă, unde aceasta ca mai grea silește aerul dela rădăcinile sămănăturilor să esă afară, după care apoi și acelea încep a se îngălbeni, până când în cele din urmă — pier. Dar' plantele nu absorb și resuflă aerul în starea lui naturală, ca omul și animalele, ci numai după-ce 'l-au transformat în anumite sucuri.

Cu ajutorul acestor sucuri și al căldurei se produce apoi ferberea grăunțelor sămănate în pământ, din cari se desvoaltă tinerele plante. Organele plantelor sînt compuse din niște celule, ca și fagurii albinelor bunăoară, cari cu ochii slobozi nici nu se pot vedea, ci numai mărindu-se de câte 300 de ori. Celule numite sînt ca și petrele și celelalte materii, din cari se zidesc casele. Păreții celulelor se formează din o materie, ce se numește celulosă, și care din unele plante se poate și estrage, cum e bradul bună-oara și din aceea se poate fabrica hîrtia sau alte lucruri.

Precum cresc și se desvoaltă de curînd rădăcinile, trunchiul și foile unei plante, așa crește de repede și aceea.

lenoasă, altul care a auzit vorbele aceste va zice că ești slută, unul în un chip, altul într'altul și tot așa mai departe, până 'ți-se lățește vestea rea și toți se vor feri de tine. Nu-i vorba, te-am învățat eu, încât nu 'mi-ar fi teamă că aș păți rușine, dar' totuși, cum 'ți-am spus, vorbe rele es chiar și de unde nu-i nimic, pe cari unii le cred, alții nu.

Florica ce să fi răspuns? doar' bine știa dînsa, de oare-ce toată lumea care a avut ochi de văzut a putut vedea că Florica nu-i tîndală, ci fată pe rînduială, o fată cum se cade, care știe ce să prindă, de ce să se apuce, ca în timp scurt toate să fie bune, dar' mai era și o fată învățată la omenie, o fată ascultătoare de părinți și ca atare chiar să nu fi avut drept, totuși nu întorcea vorba mării sale. Florica nu întăria, ci se îmbracă cât putu de frumos.

(Va urma).

Plantele absurd sucurile din pământ cu rădăcinile firoase, numite și peri sugători sau trichomi, de unde apoi se străcoară în mazăgă sau combium, care este o țesătură foarte fină. Mizga împarte sucurile absorbite în toate organele plantelor.

Aceea-ce adage apoi în tot anul la lemnul cel mort. Scoarța sau coaja plantelor este ca și un vestmânt, care împedecă aerul, căldura, apa și frigul, de a împedeca circulațiunea sucurilor și pe lângă aceea le mai ține și căldura de lipsă.

Cea mai mare parte a sucurilor, pe cari le absurd plantele o formează apa. Aceasta cuprinde la unele plante până la 80%. Plantele absorb apa, nu numai cu ajutorul rădăcinilor, ci și a foilor, prin așa numiții pori sau stomate, cari au o însușire deosebită, de oare-ce se pot închide și deschide după trebuință.

Până-când răsare un gărunț, sucurile se concentrează în acela, apoi mai târziu în rădăcini și în urmă în trunchiu sau paiu, ear' când și acesta e deplin format, atunci se concentrează în rod sau product, până-când și acestea este deplin copt. Când și acesta este deplin copt, atunci la cele mai multe plante înceată și vegetațiunea și se uscă. Chiar și grăunțele coapte de ajuns, mai conțin oare-care cantitate de apă. Astfel grăunțele de grâu conțin până la 15% de apă.

Să nu creadă economii nostri, că plantele absorb și rețin în ele apa și celelalte sucuri în starea lor naturală. Nu! ci acelea o prefec cu ajutorul organelor lor, ca și albinele mierea, într'o materie verde, numită clorofilă, care dă totodată și culoarea cea verde plantelor. Aceasta însă se întemplă numai cu ajutorul luminei și al căldurei. De aceea plantele crescute în casă sunt totdeauna mai palide și mai galbene ca cele de afară.

Precum e natura plantelor, bună sau rea, ca și a oamenilor, așa e și oamenii, așa e și trunchiul și rodurile acelor. De aceea nu toate trunchiurile și rodurile acelor sunt bune pentru nutrirea oamenilor sau a animalelor. Când plantele sunt tinere și verzi, atunci conțin mai multă apă, ear' pe toamnă, sau când ajung la coacere conțin mai multă celuloză sau materie uscată. Din cauza aceasta apoi, nici animalele nu beau primăvara atâta apa, ca toamna când ierburile încep a îmbetrâni și a se usca.

Bunul Creator a întocmit și nutrirea animalelor și a plantelor atât de înțelepțește, încât se poate zice, că ele se nutresc imprumutat. Animalele se nutresc cu plante, din cari după nutrirea o parte o reîntorc earăși acelor sub formă de balegi și gunoiu, pentru a le ajuta mai departe creșterea și dezvoltarea lor. Acestea vîzîndu-le economul Lavosier a putut să zică cu toată dreptatea: »că în natură nimic nu se perde, nimic nu se creiază, ci totul este numai o schimbare neîntreruptă a materiei și a puterii«.

Ioan Georgescu.

SFATURI.

Deșteptarea florilor vestejite.

Florile vestejite se pun într'un vas cu apă ferbinte așa, ca cotorul florilor să stee numai cam a treia parte în apă. Când se recește apa din vas, florile încă se deșteaptă și se fac earăși frumoase ca cum au fost mai nainte. După aceea se taie partea cotorului opărită și florile se așează din nou în apă limpede și rece.

Apărarea galițelor contra holerii.

În unele ținuturi se ivește adeseori această boală, care face multă stricăciune între galițe. Pentru apărarea galițelor de aceasta s'a întrebuițat cu bun succes acidul cloridric (muriatic), care se amestecă într'o porțiune de o lingură la cupa (cofa) de apă și cu aceasta adăpăm apoi galițele. De altcum s'a constatat, că această amestecătură de apă acră, este un bun mijloc de tămăduire chiar și pentru porci, când băntuie oare-care boală între ei.

Știri economice.

„Ardeleana“, viguroasa bancă română dela Orăștie s'a așezat zilele astea în noua sa casă de curînd cumpărată dela Sasul *Gustav Wagner*. Casa situată în cel mai frumos loc al orașului, cu trei fronturi spre strade, fusese un lung șir de ani primul hotel al orașului »Hotel Széchenyi«, avînd și o sală mare, frumoasă pentru baluri și reprezentații mai mari. De vre-o doi ani de zile însă acest prim hotel e în continuă apunere, ear' acum cu totul apus, de când adecă a deschis »Ardeleana« cel dintăiu și mai elegant hotel »Hotelul Central«. Devalvat prin concurența »Centralului«, hotelul Széchenyi nu se mai renta și proprietarul lui l-a pus în vînzare, așa a vrut Dumnezeu și isteții conducători ai »Ardelenei«, că l-a cumpărat tocmai acel care îi causase căderea, tot »Ardeleana«. Azi banca, prefăcînd etajul fostului hotel în local de bancă, s'a strămutat în el, și se poate zice că e splendid aranjat. Marea sală de petreceri, prea frumos nou zugrăvită și pe plafon cu figuri alegorice, între cari în 4 colțuri câte o coșniță deasupra căreia șerpuește o pantlică cu inscripția »Ardeleana« e azi în jumătate sală de așteptare a clientelei, cu bance frumoase căptușite în piele roșie, și jumătate e închisă cu pereți de sticlă, ca biurouri pentru cassar și pentru 3 funcționari, alți trei funcționari ocupînd alte sale vecine în legătură cu cea mare. Tot aci e cancelaria advocațională a băncii și o prea frumos aranjată și modern mobilată sală pentru ședințele direcțiunii.

Dela întemeierea ei și până azi »Ardeleana« a mers între instituturile locale săsești și ungurești, deși mai vechi, în pas egal, apoi chiar în frunte, ca soliditate, ca agilitate în afaceri, ear' acum stă înaintea tuturor și prin splendidul seu local propriu, de tot modern și elegant aranjat.

Banca aceasta merge în dezvoltare continuu crescîndă și în operațiunile sale economice, pășind pe base tot mai cuceritoare, și făcînd ca paralel cu dezvoltarea sa să se desvoalte și fel și fel de instituții economice, naționale, sociale românești, mai ales de ea create, ridicînd nimbul și forțele românismului în aceste părți.

Fie acestea spuse ca demne recunoașteri ale meritelor înțeleptului director al băncii *Dr. Ioan Mișu*, care are trei din patru părți a meritelor în dezvoltarea acestui institut și a binelui din el isvorîtor pentru noi Români.

„Buzieșana“. Douăzeci și patru fruntași din Buziaș și jur: protopresbiterul, preoți, avocați, învățători, economi, au hotărît să înființeze în Buziaș un institut de credit și economii române, spre care scop au emis deja prospectul și coala de subscriere. Noul institut se va numi »Cassa de păstrare Buzieșana«, ca societate pe acțiuni în Buziaș. Capitalul social e prelininat în suma de 80.000 coroane à 50 cor. de fiecare acție. Dacă însă până la termenul 1 Octomvrie 1900 se vor subscrie mai mult de 800 acții, capitalul se va urca la 100.000 coroane; eventual, dacă nu s'ar subscrie acții în suma de 80.000, se va reduce la 50.000 coroane. Prețul acțiilor subscribe se va plăti în chipul următor: 10% din valoarea nominală a acțiilor plus 2 cor. de fiecare acție ca spese de fundare, se vor solvi la subscriere, 20% după 8 zile dela adunarea constituantă, ear' restul conform modalităților ce se vor fixa în adunarea constituantă. Corespondențe, întrebări și remiterea coalelor de subscriere sînt a se adresa protopresbiterului Ioan Păpa în Buziaș.

Roada anului acesta. În cele mai de frunte țeri agricole din lume roada câmpurilor e următoarea:

În Rusia, timpul secerișului a fost priincios, producțiunea însă nu va întrece mijlocia nici chiar în regiunea cea mai producătoare: Odesa.

În Germania, cu toate că nădejdele s'au îmbunătățit în privința secării, recoltele vor fi sub mijlocii; recoltele de grâu vor fi bune.

În Belgia și Olanda, secara și rapița s'au recoltat în condițiuni favorabile.

În Anglia, căldurile mari au grăbit coacerea cerealelor, astfel că secerișul s'a început mai de timpuriu ca de obicei; sînt însă temeri, că această coacere prea grabnică, poate să aibă urmări slabe cu privire la cătățimea recoltelor.

În Statele-Unite, recolta se socotește între 157,500.000 și 192,500.000 hectolitri.

În Republica Argentina, dela 1 Ianuarie s'au esportat 21,254.000 hectolitri față cu 14 milioane hl. esportați în același timp al anului trecut.

Ziarul englezesc »Evening Corn Trade« ajunge la următoarea prețuire a recoltei de grâu din Europa: producțiunea totală 522 milioane hl. Prin urmare, pentru a pute preîntîmpina trebuințele sale, Europa va trebui să mai aducă din celelalte părți de pământ 84,100.000 hl. de grâu.

Pentru ridicarea poporului plugar se fac frumoase sfortări în România. Ministrul de agricultură de acum își bate capul cum să pună pe temeiuri mai înalte școale agricole (pentru a învăța buna lucrare a pământului). »Amicul Agriculturului« cere ca în lucrarea sa ministrul să tindă într'acolo, ca să facă adevărate școale regionale (adecă de tot potrivite cu firea și trebuințele ținutului, regiunii). De va fi ținutul bogat în pomot ori potrivit pentru pomot, școala să aibă în întăiul seu plan cultivarea acestuia, de e pentru altceva bun, aceea să cultive, și să fie mari școale de aplicație lângă ele, în care să ese profesorii cu elevii și să le arete în praxă, în natură, lucrările toate.

La espoziția din Paris domeniul Coroanei României a câștigat pentru producția sa agricolă, al doilea premiu mare din cele 20 medii de premii mari. Întăiul l-a dobândit un Francez, al doilea România, deși popoarele lumii întregi sînt aci concurente și cumpenite pentru premiare. Din 330 de esponenți români de bucate, 307 au căpătat premii, adecă mai toți!

CRONICĂ.

La temniță. Mercuri la ora 3 după amiază a intrat în temnița ordinară din Sibiu redactorul nostru responsabil *Andrei Baltes*, pentru a-și face osânda de 14 zile, dictată în procesul *«Foi Poporului»*.

† **Dr. Iacob Brândușian**, avocat, după o suferință nemărginit de grea, de 4 săptămâni, fiind provăzută cu Sf. Taine, în anul al 75-lea al vieții sale laborioase, s'a mutat la cele eterne, Joi, în 23 Aug., la 10 $\frac{1}{2}$ ore seara. Osămintele scumpului și neuitatului mort s'au transportat din casa familiară în cimiterul comun pentru răpaus vecinic, Sâmbătă, 25 l. c. după amiază la 2 $\frac{1}{2}$ ore. Cleopatra Brândușian n. Muntean, soție; Iustin, Petru, Otilia măr. I. Murășan, Melania, Iacob, Iuliu, fii și fiice; Iacob Murășian, prof., ginere; Elisa Brândușian, noră; Lucia, Andrei și Iuliu Murășian, nepoți; Dr. Florian Stan, nepot; Constantin Brădușch, propr., cumnat.

Hymen. *Vasilie Ona*, oficiant la căile ferate de stat în Léva (comitatul Bors) s'a logodit cu d-șoara *Sabina Egri*, fiica preotului gr-cat. din Dindeleag (comitatul Sătmar).

Dela Reuniunea sodalilor. La fondul de cumpărare a unei case cu hală de vânzare pentru Reuniunea sodalilor români din Sibiu au contribuit cu câte 20 bani dd: Nic Hențu, not. Seliște; Maria Hențescu, București; Eugenia Hențescu, A. Hențescu, farmacist; Nerva Hențescu; Aurel Căndea, stud.; Romul Căndea, stud.; Silvia Căndea, Avrig; Alexiu Braki, Dr. Elie Cristea; Teodor Cristea, sod. croitor. Cornel Togan, stud., Ioan S. Pitariu, cul-tip., Elena Gridean, Elisabeta Prașca, Liviu Prășcanu, Evelina Luca, Eugenia Călborean, Sofia Luca, Eugenia Muntean (Veștem), Ana Stanciu, Paraschiva Buzdughină, Ana Ciontea, Paraschiva Popa, Paraschiva Popa n. Fel-diorean, Alex. Văradi, m. frizer, Elisa Văradi n. Zsombolya, Ioan Văradi jun., Nicolae Ticz, Ioan Văradi sen., Const. Dimian.

Ear' la *fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor români*, au mai contribuit în memoria mult-regretatului jurist *Ioan Moga*, dl George Novacovici, jur. din Gârboveț 2 cor.; dl Elia Dopp, inginer de comasație 1 coroană.

Teatra în Vad. Din prilejul adunării generale a desp. Făgăraș al *«Asociațiunii»* se va aranja în Vad, la 2 Septembrie n. o producțiune teatrală, jucându-se piesa *«Smarandăia, fata pândarului»*, comedie în 3 acte, de Dimitrescu Movileanu. Producțiunii teatrale va premerge, după amiază, petrecere populară (nedee). Intrarea: de persoană 70 cr., în familie 50 cr. Venitul e destinat în favorul bibliotecii populare proiectată a se înființa.

Boală de vite în comit. Cojocnei. Din cauza boalelor de vite ce grasează în comitatul Cojocnei (deosebi boală de unghii și de gură), este oprit exportul de vite în Austria pentru comunele: Bedeci, Deritea, Sâncraiu, Zentelke, Jebuc (cercul Huedinului), Feneșul-săsesc (cercul Jilșului), Bodonkut, Solyomkut (cercul Cojocnei), Dêmb, Ormenișul-de-Câmpie, Nagy-Nyulas, Septér, Tujon (cercul Ormeniș), Csehtelke (cercul Mociu), Gărbăul-unguresc (cercul Nadășa), Batoș, Pasmos, Sântandraș și Teaca (cercul Teaca).

Masa studenților! Pentru ocuparea a 8 locuri devenite vacante la *«masa studenților»* dela institutul *«Albina»* se publică concurs.

Acei studenți de naționalitate română, cari doresc a fi admiși la această masă, au să-și înainteze la direcțiunea institutului până la 4 Sept. st. n. a. c. 5 ore, p. m. cererile instruite cu următoarele documente:

1. Atestat de botez.
2. Atestat despre averea părinților.
3. Testimoniul ultim școlar.
4. Atestat de primire în una din școalele medii din Sibiu.

Pentru orientarea concurenților și pentru evitarea speselor zadarnice împreunate cu ajustarea cererilor cari din capul locului nu pot fi considerate, se observă, *ca concurenții cu calcul general mai puțin decât «bun» nu pot reflecta la acest ajutor, și că ceteris paribus sunt preferiți cei din clasele superioare.*

Tot până la terminul amintit sunt obligați și tinerii cari în anul trecut au fost primiți la masa studenților, să-și prezenteze testimoniul școlar pentru anul espirat și certificat de înscriere pe anul curent școlar.

Sibiu, 27 August 1900.

„Albina”,

institut de credit și economii.

Tren prăbușit în prăpastie. Cale cam de 13 ore dela Salzburg un tren de povară a căzut de pe pod în prăpastie. Cinci oameni au murit.

Nenorocire mare în Vaidei. Cetim în *«Bunul Econom»*, că Mercuri după amiază un foc teribil a nimicuit aproape întreg satul *Vaidei* lângă Orăștie. Casele și clădirile economice fiind acoperite toate cu paie, și fiind și pârjolite de căldurile verii, ardeau ca făcelele. Mercuri după amiază și Mercuri noaptea și Joi toată ziua până târziu în noapte ardea satul în flăcări, răspândind groază și cutremur în inimile nenorociților năpăstuiți. Comuna fiind situată pe deal și fiind foarte săracă în apă, nici vorbă nu putea fi de a se pune stavilă potopului mistuitor. Au ars 142 suri cu stogurile de grâu și nutrețul din jurul lor, mai mult de 100 case, între cari 8 erau acoperite cu țigle. Unui om 'i-au ars în grajd doi junci. Taurii comunei, spăriați au rupt-o la fugă printre oameni, strivind pe unul de moarte și rănind pe mulți inși. În lucrările de a mântui câte ceva din gura flăcărilor foarte mulți oameni au îndurat arsuri grave. *Doi copii și un om mare au murit arși în pojarul focului.*

Întreaga comună e adusă la cea mai mare miserie. Asigurați n'au fost decât numai 8 inși.

Fabrică de oleu în flăcări. Alătăieri după amiază s'a aprins fabrica de oleu de lângă gara din Troppau. Ieri după amiază focul nu era stins încă. Paguba se evaluează la circa 160.000 coroane.

În Nădrag s'a depus în 15 Aug. c. n. peatra fundamentală a bisericii gr-or. română. Edificiul se face din darurile binevoitorilor și din contribuțiunea membrilor comunei, toți lucrători de fabrică. Binevoitorii marinimoși sunt rugați să adreseze daruri la notarul comitetului Dr. Petrascu în Nădrag.

Din Urca (Câmpie) ni-se scrie, că în decursul anului 1900 au contribuit la înfrumșetarea și repararea Sfintei biserici din Urca următorii credincioși: 1. Teodor Muntean cu soția sa Titiana Mihășian un rînd frumos de ornate biser. în preț de 100 cor. 2. on. domn Iuliu Pop paroch local 50 cor. 3. Mihailă Barb, jude comunal 48 cor. 60 bani. 4. Moisa Bozdog 40 cor. 5. Macaveiu Bozdog 44 cor. 6. Teodor Uram 2 cor. 20 bani. 7. George Trif, curator primar 1 cor. 80 bani. 8. Eliă Popa 1 cor. 80 bani. 9. Filon Bozdog, colector 1 cor. 60 bani. 10. Filon Bozdog, jun. 1 cor. 20 bani. 11. Ioan Muntean 1 cor. 20 bani. 12. Teodor Cucerdean, Alexă Russ, Gavrilă Ciorgă, Vasilie Ciorgă, Alexă Bozdog, Teodor Muntean, Ioan Paulovici toți câte 1 cor. Pe lângă acestia au contribuit mai mulți câte 40 bani și 20 bani în suma de 9 cor. 70 bani. Deu D-zeu să primească însutit ceea-ce au dat pentru Sf. biserică. *George Triff*, curator primar.

Bandiți în Bacica. Sub titlul *«Bettyárvilág Bácskában»* o foaie din Banat raportează, că Ioan Horváth din Bezdán în cale spre casă Duminecă noaptea a fost atacat de trei bandiți, cari 'l-au jefuit de tot ce avea, apoi aruncându-l jos din trăsură s'au dus cu cai cu trăsură cu tot. Luați la goană din partea unor patrulare de gendarmi, au pușcat asupra gendarmilor, cari asemenea au descărcat asupra lor vreo zece pușcături, fără să-i nimerească însă.

Jude comunal — decorat. În 20 August s'a predat în mod festiv judeului George Chiș din Copand (lângă Turda) *crucea de argint* pentru merite, conferită din partea M. Sale ca răsplată pentru ocârmuirea bună a comunei timp de 25 ani. Crucea 'i-a fost predată și animată la piept prin protopretorul asistat de alți amployați dela pretură și de mulțimea poporului adunat la casa comunală.

Dare pe seamă și mulțumită publică. Cu ocaziunea petrecerii de vară aranjată în 29 Iulie st. n. a. c. în Murăș-Ludoș, în favorul școlii gr-cat. din loc, a încurs total suma 408 coroane, și anume:

I. Ca preț de intrare în seara de petrecere a încurs suma de 342 cor.

II. Suprasolviri: dela Ioan Boeriu (M.-Lechința) 3 cor., Vasile Suci (Căpuș) 3 cor., Alexandru Moldovan (Chirileu) 2 cor., Iuliu Socol (Cianul-mare) 1 cor., Horovitz Iacob (M-Ludoș) 1 cor., Gregoriu Bozac (Velcher) 2 cor., fam. Bărcian (Ghișiș) 2 cor., Dr. Valeriu Moldovan (Turda) 1 cor., Ardelean (Beiuș) 1 cor., Teodor Hărșan (Chimitelnic) 1 cor., Keresztes Paul (Ludoș) 3 cor., Dănilă Muntean (Cuci) 4 cor., Emil Gerasim (Petrlaca) 1 cor., Ioan Russ (M-Ludoș) 4 cor., Dr. Bignis Bela (Ludoș) 2 cor., Ujvári Stefan (Ludoș) 2 cor., George Simu (Geja) 1 cor., Vasile Orosan (Sân-jacob) 4 cor., prof. Gibu (Sibiu) 2 cor., Ioan Toloean (Ludoș) 2 cor., Ioan Moldovan (Cătina) 4 cor., Weinrich (Vașarheiu) 1 cor., Dr. Iuliu Popescu (Ludoș) 4 cor., Avram Gregoriu (Frata) 1 cor., Mihail Moritz (Ludoș) 2 cor., Iuliu Maniu (Blaj) 3 cor., Albert Friedmann (Ludoș) 2 cor., în sumă de 60 cor.

III. Contribuiri: Ioan Catona sen. (Dates) 4 cor. și Petru Nirăștean (Ernot) 2 cor., în sumă de 6 cor.

În total suma intratelor 408 cor. Din care subtrăgându-se speșele de 190 coroane 80 bani, rămâne un venit curat de 217 cor. 14 bani, cari bani s'au administrat la casa numitei școlii.

Marinimoșilor suprasolvenți și contribuți li-se aduce cea mai ferbinte mulțumită și pe calea aceasta. *N. So-*

Iomon, președ. com. *Vasilie Morariu*, învăț. notar.

— Cu ocaziunea reprezentațiunii teatrale și a petrecerei de dans aranjate la 12 Aug. 1900 n. de tinerimea studioasă în Brad spre sporirea fondului »masa studenților« dela gimnasiul român gr.-or. din loc, a intrat în total suma de 353 cor. 10 bani (trei sute cincizeci-și-trei coroane 10 bani).

Din aceasta sumă subtrăgându-se spesele în sumă de 165 cor. 35 bani, rezultă un venit curat în sumă de 187 c. 75 bani (una sută optzeci-și-septe coroane 75 bani).

Au suprasolvit la cassă următorii participanți: Dl P. Plaștea, not. 3 cor.; Aron Roman, teol., Sil. Damian, Savu Stanilă, par., D. Sida, not., câte 1 cor.; Ioan Fugătă, par. 1 cor. 40 bani; Onea, vicenot., măiestrii Ilie Omătă, I. Zerna, G. Pop, P. Bota, învățator, P. Giurgiu, câte 40 bani, și inv. Al. Draia 2 cor.; au contribuit dd.: Romul Coțoiu com. B. Criș 10 cor.; I. Pop 5 cor.; I. Micluța, par. Rișculita 2 cor.; Amos Feier, plugar 2 cor.; Ioan Safta inv. 1 cor. și ambele societăți: 12 apostoli și Musariu 20 cor.

Atât onorațiilor oaspeți, cari au participat în persoană, cât și domnilor, cari n'au putut participa, dar' au binevoit a contribui, în numele bravei tinerimi zarandane li-se exprimă cea mai călduroasă mulțumită.

Brad la 19 August n. 1900.

Pentru comitet

Vasile Boneu,
profesor.

— Comitetul parochial gr.-or. român din Cireșa mulțumește și pe această cale dlui jude comunal Ioan Mager și soției sale Neta, apoi economului Damian Boldea și fiului său Grăvilă pentru dăruirea unei icoane ce reprezintă S. Arch. Mihail și Gavril; — Epitropului Petru Vladulescu și lucrătorului cu vere Pavel Stănescu pentru o icoană care reprezintă S. Ap. Petru și Pavel, și în sfârșit Epitropului Trandafir Siminescu și lucrătorului în vere Vichente Radu pentru o icoană ce reprezintă hramul bisericii I. Chiriac sihastrul. Dumnezeu primească jertfa adusă cu inimă curată pe altarul casei Sale, dând dăruitorilor și familiilor lor sănătate și putere sufletească și materială, ca și în viitor să fie în stare a aduce jertfe înaintea lui Dumnezeu bine primite.

Cireșa, în 24 August 1900 n.

Ioan Grozăvescu,
preot ort.-român, președintele
comitetului parochial.

Primul Anuar. În câteva zile va apărea o interesantă carte, anume: *Anuarul I. al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«* cuprinzând unele date dela întemeierea ei până la 31 Decembrie 1899, publicat de comitetul Reuniunii.

Atragem de pe acum atențiunea cetitorilor roștri asupra acestei cărți.

Esamen în Moniom. Scrisoarea dlui învățator din Moniom despre care am amintit în nrul trecut este următoarea:

Moniom, 29 Iulie 1900 v. Mult on. Redacțiune! În nr. 26 a m. on. foi »Foaia Poporului« s'a publicat de un nevoitor de bine al meu și inimic al adevărului atari lucruri neadevurate anume: că esamenul școlarilor mei ar fi fost foarte slab din cauza, că în loc de a învăța copiii 'mi-ași căuta de alte lucruri private ale mele, petrecând mai mult în petreceri decât întru împlinirea chemării mele sacre de învățator.

Este foarte delicată aceasta afirmare a unui laic ce nu înțelege cele învățate nici cunoaște metodele și prescripțiile de azi, a judeca despre un esamen

dat și bine observat mai cu seamă despre succesul aceluia. Despre succesul esamenului dat cu școlarii și școlărițele mele nu mă simt eu îndreptățit a raporta, căci aceea ar fi foarte imprudent dela mine, dar' rog cu toată stima cuvenită pe on. comisiune consistorială esaminatoare: a) pentru liniștirea credincioșilor noștri celorlalți; b) cât și pentru salvarea onoarei mele de învățator, să binevoiască și pe calea aceasta a raporta imparțial cele aflate în școala mea și îndeosebi despre succesul esamenului dela noi. Pe respectivul ticălos ascuns în tufă și cu inima neagră însă îl sfătui într'acolo, că de voiește ceva cu mine, să nu se folosească de minciuni copilărești prin lumea largă, ci să ese pe față cu coloarea spuindu' mi cu drept ca om *ce-l doare*. Aceste puține rindurile vă rog dle redactor binevoiti a le publica ca demendare tot în mult prețuita-vă »Foaia Poporului«.

Păstrându-vă, etc. semnez: *Nicolae Ion*, învățator.

Leac pentru stârpirea omidelor de pe varză. Unde mănâncă omidele curechiul sau varza să se ia *pleavă* de grâu, de alac ori de orz, care să fie *cu fepe*; pleava se pune cât iai cu mâna pe crepături. Îndată-ce pui pleava, omidele se împrăstie în toate părțile și varza nu o mai mănâcă. Acesta e cel mai bun leac. Împărțit de *Vasile Harosa*, june în Prislop.

Istoria politiceii, după Sir. Frederick Pollock, de *Teodor V. Păcățian*, Sibiu, tiparul »Tipografiei« societate pe acții. Editura autorului. Pe 13 coale 8° mic în broșura aceasta dl *Păcățian* ne dă idei și cunoștințe despre »originea politiceii și a scrutării științifice în filosofia greacă«, despre »evul mediu și renașterea« cu referință la istoria politiceii, »secolul XVIII. și contractul social« și »teorii moderne despre suveranitate și legislatură«. Cât pentru stil și limbă, dl *Păcățian* e cu mult mai bine cunoscut publicului român prin scrierile sale de până acum decât să fie lipsă a pune în vedere aci stilul ușor și curat românesc al broșurei »*Istoria politiceii*«.

Prețul de 1 *coroană* (în România 1 frc. 25 bani) e minimalul preț ce se poate pretinde pentru o scriere bună, instructivă și folositoare, cum e »*Istoria politiceii*«. Credem deci, că publicul românesc nu va pregeta să 'și-o procure. Să capătă la autor, în Sibiu (Nagyszeben), Hechtgasse nrul 16.

Din Oșorheiu (lângă Huedin) ne scrie dl preot *I. Stănescu*, heritor la cronica »Lucruri slabe în Huedin« publicată în numărul 25 al »*Foii Poporului*« — că toate cele spuse acolo »sunt neadevăruri și lucruri false«. Ne descrie în o prea lungă scrisoare starea lucrurilor — din care reiasă că de fapt în contra țeranului Ioan Costea bădică s'a făcut arătare la ministru din partea alor doi țerani I. Hurgoiu și N. Moldovan.

Părintele Stănescu figurează numai ca martor în procesul intentat contra lui Costea pentru eliberări dela miliție. Părintele Stănescu susține apoi, că trecerea lui Costea la *nazaricuși* s'a întâmplat în urma vieții destrăbălate, ce o duce acesta. Ba ne spune că chiar și fratele lui Costea — e *învățător confesional* (!) ar fi luat parte la slujbele nazaricușilor și ar fi îndemnat și pe tatăl său să treacă la turma cea percută a nazaricușilor.

Din Cetea (lângă Teiuș) am primit mai multe scrisori, prin cari ni-se spun lucruri nu tocmai frumoase despre învățătorul *Ioan Bota*. Ni-se spune între altele că în zile de Dumineci a așezat în grădină altoii unui Jidan. Tot în legătură cu numele dlui *Bota* ni-se co-

munică lucruri nu tocmai potrivite cu chemarea unui învățator. Ne doare inima când trebuie să auzim astfel de lucruri despre un învățator de altfel destul de activ.

Oferte pentru cumpărători

— și vînzători.

Cancelaria de mijlocire (agenție comercială) din *Sibiu*, str. Poplăcii nr. 15, mijlocește vînzarea și cumpărarea a tot felul de mărfuri și produse.

În deosebi recomandă și mijlocește:

1. Cumpărarea de altoi și plantațiuni de vie.
2. Cumpără cu prețuri potrivite *prune pentru rachiu*.
3. Mijlocește cumpărări cu prețuri potrivite de *salamă renumită de Sibiu*.
4. Mijlocește cumpărări de *corfe* (în o sute de corfe 70 sunt de mână și 30 de cărat).
5. Mijlocește cumpărări și vîndere *cusături românești*, și *porturi naționale* din diferite părți ale țerii.
6. Mijlocește cumpărări și vînzări de *lemn bune de foc* (uscate și neplutite) cu prețuri foarte potrivite.
7. Liferează cu preț convenabil *ceapă* de calitate bună.

Doritorii să se adreseze în scris sau cu graiul viu la: *Cancelaria de mijlocire Sibiu strada Poplăcii nr. 15, la administrația »Foi Poporului«*.

R Î S.

Să se uște fênu...

Un Sas avea un servitor român. Într'o seară îi zise:

— Măi Ion, mune mergem la fênde va fi cald.

Românul îi răspunde:

— Mergem, stăpâne, că o da Dumnezeu cald, ziua nor, noaptea senin, să se uște fênu și jupănu.

Împart. de *G. C. Crăciun*,
june.

POSTA REDACȚIUNII.

Dlul C. Langa. Mulțumim pentru urările de bine. Ori-cât am dorî să-ți satisfacem dorinții nu putem din pricina că nu știm ce dorești. Scrie-ne scurt și la înțeles.

I. I. în Șmig. Întregirea xenitdlor preoților gr.-or. va urma de sigur, îndată ce vor fi revidiate actele de lipsă la guvern. Trebuie să aveți puțină răbdare. Destul de mare obrăznicie comit acei preoți, cari fac arătări pe la guvern în treaba asta; îi știm noi cine sînt și la timpul seu ne vom trage seama cu ei.

Abon. nr. 221. Cearcă cu o rugare la consistor.

Dlul »Dimineață«, Réva-Uytalu. Foaia 'ți-s'a sistat, fiindcă nu ai trimis pe a doua jumătate prețul abonamentului.

Dlul Bozovan, Feneș. La nceputul anului ai trimis în loc de 2 fl. 2 coroane! Și așa 'ți-s'a sistat foaia. Trimite-ne prețul abonamentului pe a doua jumătate.

Dlul »Bugariu«, Checia-rom. Foaia 'ți-se trimite, nri restanți cât și cei curenți.

Pentru redacție și editură responsabil: *Vasile C. Osvadă*. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: *Iosif Marschall*.

Cătră onoratul public!

Deși în munții noștri sînt mai multe institute de credit și economii, cari ajutoră mult poporul în lipsa de bani, totuși sînt foarte mulți muncitori onesti și sîrguincioși, cari în casuri de lipsă — ne avînd avere — pe lângă cea mai bună voință nu pot fi ajutorați din partea institutelor esistente.

Astfel de oameni lipsiți sînt în număr foarte mare băieții noștri, cari își susțin familiile numai din câștigul celor două mâni, și cari pe lângă toată osteneala și cruțarea lor, n'au putut ajunge nici cel mai mic credit real sau personal, și se întîmplă că stagnând lucrarea minelor, sau în cas de morb, sîrmanul muncitor este espus cu familia sa timp mai îndelungat lipsei traiului celui mai greu, ba chiar și foamei.

Atât aceasta împrejurare, cât ca să se fie cu puțință, că și cel mai sărac băieș se se ajutore în casuri de lipsă, ne-am decis a înființa în *Bucium-Poeni* o cassă de păstrare și anticipațiuni, la care se poată fi părtași cei mai lipsiți băieși, cari au simț și voie de a cruța și păstra chiar și din modesta lor agoniseală.

Spre acest scop emitem »Apel« și invităm la subscrieri de cuote, cu condițiunile ce urmează în »Prospect« pe toți aceia, cari doresc să conlucre cu puteri unite la ajungerea acestui binefăcător scop descris în acest »Apel« și că prin aceasta se contribuie totodată și la desvoltarea spiritului de lucrare și cruțare, de cumpătare și păstrare, și astfel în fine la întărirea speranței într'un viitor mai îmbucurător.

Repetând rugarea și invitarea noastră, punem la dispoziție spre orientare și informare mai deaproape »Prospectul« original ce urmează cu acest »Apel«.

Prospect

pentru înființarea »Reuniunii de păstrare și anticipare »Buciumana« societate pe cuote, cu responsabilitate restrînsă, în Bucium-Poeni.

Reuniunea se înființează pe basa și în sensul §-lui 223 din legea comercială, deci numărul acțiilor e nehotărît.

I. Scopul Reuniunii este de a deștepta spiritul de economisare și cruțare în toate clasele societății și prin deschiderea de credite solide a ajutora poporul ajuns în lipsă de bani,

II. Firma reuniunii este:

„Buciumana“,

Reuniune de păstrare și anticipare ca societate pe cuote cu responsabilitate restrînsă.

III. Timpul duratei reuniunii. Reuniunea ca societate se înființează pe timp nedeterminat.

IV. Capitalul Reuniunii se compune din cuote à 50 coroane.

Solvirea cuotelor se face astfel, că pentru fiecare cuotă subscrisă cuotistul are să solvească la cassa reuniunii în fiecare săptămînă câte 50 fileri, — esternii pot și lunar sau trei lunar — până atunci până când va fi solvită întreaga valoare a cuotelor subscrise.

Afară de aceea de fiecare cuotă se solveste la subscrierea acestui prospect câte 1 (una) coroană pentru acoperirea speselor de fondare.

Se pot solvi mai multe rate, sau și prețul întreg al unei cuote deodată.

Pentru sumele plătite înainte reuniunea solvește 5% interese.

Plătirile se cuitează în libelele estradate pe numele cuotistului, ear' cuotele se vor elibera numai după plătirea prețului întreg.

Nesolvindu-se vre-o rată la timpul seu și dacă respectivul cuotist nu-și esoperează dela direcțiune prolongire pentru solvirea ratelor — direcțiunea va provoca în scris pe restanțieri să plătească regulat, și dacă aceia

nici după termin de 30 zile dela provocare nu vor solvi ratele restante, atunci se șterg din șirul cuotiștilor și suma solvită se va adauge la fondul de rezervă al reuniunii.

Direcțiunea reuniunii își rezervă dreptul de a pri ni ori respinge subscrieri de cuote fără să fie obligată a-și motiva procedura.

Esternii cari voesc a cumpăra cuote sînt rugați a se adresa cătră dl *Nicolau Adamovici*, preot în *Bucium-Poeni*, via *Abrudbánya*. Tot la adresa dlui Adamovici sînt a se trimite și taxele de înscriere.

Bucium-Poeni, la 5 August 1900.

Membri fundarori:

George Țintariu, comptabil.	Nicolau Adamovici, paroch gr.-or. român.
Nicolau Todea, învățator.	Nicolau Jurca, propr. de mine.
Teodor Trifa, învățator.	Alexandru Jurca, propr. de mine.
Ioan Jurca, propr. de mine.	Georgiu Lupu, învățator.

Publicațiune.

Din partea subscrisei primării comunale prin aceasta se aduce la cunoștință publică, că în *9 Septembrie 1900 st. n. la 10 ore a. m.* se va exarînda edificiul comunal ce servește de *cărcimă* și *boltă* prin licațiune publică pe un period de 2 ani începînd din 1 Ianuarie 1901.

[44] 3—3

Condițiunile de licațiune stau spre vedere publică la primăria comunală unde în orele oficioase se pot privi.

Oferte instruate conform legii și provăzute cu vadiu de 10% dela prețul strigării de 480 cor. asemenea se primesc

Sibiul, în 8 August 1900.

Primăria comunală:

Aureliu Hatiegan, **Oprea Costantel,**
notar. primar.

Magazin de fabrică

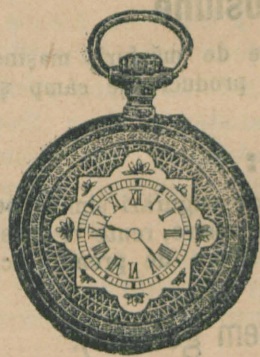
de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint,

JULIUS ERÖS

Strada Cisnădiei nr. 3. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.
(Edificiul „Transilvania“).

Fiecare obiect de aur sau de argint e esaminat și probat din oficiu și pe fiecare bucată se poate vedea exact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloagelor mele. Toate comanda le efectuesc imediat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se esecută bine și conștientios.

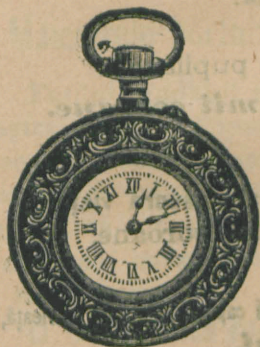
Nr. 1.

Orologiu de argint remon-toir, pentru dame; 30 mm. diametru, cu capac de argint, calitate bună fl. 6.75, cu cerc de aur fl. 7.50, de oțel negru oxidat fl. 6.50.

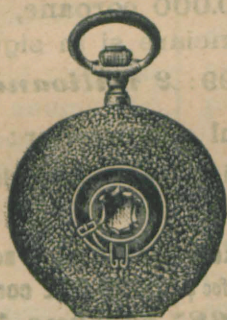
Nr. 2.

Orologiu anker-remon. de argint, 50 mm. diametru, cu capac dublu, toc guloșat ori gravat, 3 capace de argint, 5 rubine, sorte tari, I. fină »Uraniswerk« 15 rubine, fl. 12.50.

Nr. 3.

Orologiu cilindru-rem. de argint, 48 mm. diametru, cu placă de cifre în email albă ori colorată cu toată ovală, arătător de secunde, construcție bună solidă, fl. 6.75.

Nr. 4.

Orologiu cil.-rem. de argint, 48 mm. diametru, cu capac dublu, în toc gravat frumos, sorte tari, I. fabricat fin fl. 8.75.

Nr. 5.

Orologiu anker-remon. de argint, 50 mm. diametru, capac dublu, 3 capace de argint, 15 rubine, cu cerc de aur, fabricat fin, din sorte mai tari fl. 11.50, cu construcție cil.-rem. fl. 9.50.

Nr. 6.

Orologiu de dame, rem., de aur de 14 carate, 30 mm. diametru, capac dublu, I. calitate, guloșat ori gravat fl. 25.—, în toc de argint fl. 11.50.

Nr. 7.

Orologiu cilindru-remt. de argint nou, 48 mm. diametru, luciu ori gravat, în formă ovală, arătător de secunde, cu placă de cifre albă, emailată, I. calitate, fl. 4.50, cu capac dublu fl. 5.80. Lanțuri de nikel cu compas ori chei 30, 40, 50, 60 cr.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco. Spedări cu rambursă ori pe lângă trimiterea înainte a prețului.

Cărți didactice.

Adamescu, Istoria limbii și literaturii rom.	cor. 3.50
Barcianu Dr. D. P., Gramatica germ. teor.-pract.	" 2.80
— Dicționar rom.-germ. broș. cor. 6.—, legat	" 7.60
— " germ.-rom. " " 7.60, " "	" 9.40
Brânzeu N., Școalele din Blaj, studiu istor.	" 2.—
Butculescu N. M., Religie și știință, încercare critică	" —.75
Butureanu H., Manual de arheologie biblică	" 4.—
Cipariu T., Gramatica limbii rom. P. II. sintetică	" 4.—
— Despre limba română	" —.80
Densușianu A., Istoria limbii și literaturii rom.	" 4.50
Dobrogean Gherea, Literatură și știință 2 vol. à	" 5.—
Lapadat D., Esercițiile de stil în școala popor.	" —.30
Lauran, Creștinul gr.-catolic deprins în legea sa	" 2.40
Lazariu I., Istoria literaturii rom., în usul tiner. sud.	" 2.—
— Elemente de Poetica rom., în usul tiner. gimn.	" 1.20
Măndrescu I. C., Elemente ungurești în limba română	" 3.—
Munteanu G. I., Opurile lui Caiu Corn. Tacit. traducere	" 1.60
Ollănescu D. C., Ode, Epode, Carmen saeculare lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, vol. I.	" 6.—
— Ad Pisones (ars poetica) lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, P. I.	" 2.—
Patriciu Gr., Didactica generală cu privire la învățăm. școlii primare	" 1.50
Petri B., Scriptologia sau modul de a învăța cititul scriind	" 1.60
— Sistemul metric, manual pentru învățători	" —.60
Pișoș Dr. P., Didactica pentru elevii institutelor pedag.	" 1.60
— Istoria pedagogiei	" 4.—
— Metodica școlii popor. pentru elevii inst. pedag.	" 3.—
— Psihologia pentru inst. pedag. și școlile medii	" 2.—
Poni P., Elemente de fizică cu figuri în text	" 5.—
Popescu I., Computul în școala pop., manual pentru în. țători	" 2.40
— Pedagogia psihologică și etică	" 4.—
— Psihologia empirică sau știința despre suflet	" 4.—
Popovici-Conta C., Științe istorice și morale sau încercări asupra stării noastre sociale	" 2.75
Raicu T., Studii literare, Chestiuni liter-istorice, filos. și artistice	" 1.50
Rozek I., Crestomatia scurtă din poezi latini, cu note	" —.60
Rusu I. V., carte de lectură pentru cl. gimn. inferioare	" 1.80
Stănculescu I., Catechetică biser. drept șred. răsărit	" 8.—
— Catechese, manual pentru cateheți și învățători în 3 vol. (Op. premiat de Academia Rom. în Bucur. ști).	" 8.—
Tom. I. Istoria biblică a Testam. vechiu	" 8.—
Tom. II. Istoria biblică a Testam. nou, cubarta Palestinei	" 10.—
Tom. III. Învățăturile dogmat. și morale	" 8.—
Opul întreg cu harta Palestinei preț redus	" 20.—
Viciu Al., Carte de cetire pentru cl. V. gimn.	" 2.40

Pentru școlile populare

avem cele în Sibiu, Brașov și Blaj apărute, însemnez numai:

Antăia carte de lectură de I. Popescu, rev. de Dr. Span, legat	cor. —.40
Carte de cetire II. prelucrate de Dr. Span legat	" —.60
III. " " " "	" 1.20
Istoria biblică de Dr. P. Bartu, " "	" —.30
Geografia Ungariei de Dr. N. Pop, rev. de N. Pilțiu cu harta	" —.50
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop, cu multe ilustrațiuni	" —.40
Aritmetica de F. E. Lurtz:	
Partea I. pentru anul I. și II.,	" —.40
" II. numerii dela 1—10.000	" —.70
" III. Frațiunile com. și decimale	" 1.—
" IV. Regula de trei, calcul procentelor etc.	" 1.80
Fizica de Făgărășan cu multe ilustrațiuni în text	" —.60
Datorințe și drepturi, constituțiunea civ. și bis. de Dr. G. Pop	" —.40
Economia câmpului și grădinaritul de G. Moian cu ilustr.	" —.50
Înțelegere, a lecă poeziei naționale din cei mai buni scriitori rom.	" —.60
Caiete de scris — după tarife separate.	

Mapele de părete

iertate de Înaltul minister pentru școală.

Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai fali térképe (Mapa Ungariei) tras pe pânză,	cor. 11.50
— Europa iskolai fali térképe (Mapa Europei) t as pe pânză,	" 12.—
— Az oszt.-magy. monarchia iskolai fali térképe (Mapa Austro-Ungariei) tras pe pânză	" 11.50
Europa după Kozen, trad. de I. Moldovan, tras pe pânză cor. 11.—	
Semigloburile, charta globului pă-mântesc, tras pe pânză cor. 9.—	
Palestina și țerile sfintei scripturi tras pe pânză cor. 6.—	

Celor ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft, Sibiu

Anunț.

Subscrisul aduc la cunoștința p. t. public interesat în luarea în arândă de moșii, că cu începerea toamnei din est-an dau în arândă pe teritorul comunei Daia (comit. Alba-inf.) lângă Sebeș, un loc comasat în mărime de 140 jugere catastrale, la poziția cea mai recomandabilă, productifer de toate speciile de cereale; fân, otavă în abundență și în calitate laudabilă; și a cărui recoltă, anul acesta a fost: 500 clăi grâu, 30 clăi ovės, 140 carē fân, 50 carē otavă, 800 saci cucuruz.

Locul e prevăzut și cu edificiile economice corăspunzătoare. Pe lângă acestea se pot susține și un număr de 20 vite cornute și până în 200 oi.

Prețul esarândării e 24 coroane per juger.

Cei interesați, se binevoiască a se convinge despre aceasta la fața locului la subscrisul, cel mult până în 16 Octomvrie v.

Esarândarea se face pe 3 ani.

Daia, la 20 August 1900 n.

Ispas Simion,

[47] 1—1 proprietar.

Pravurile Korneuburg ale lui Kwizda

[33] 4—15

pentru nutrire vitelor.

Mijloace dietetice pentru oal, vite cornute și oi.

De 50 ani deja întrebunțat în cele mai multe economii de vite la lipsa poftii de mâncare, la digestiune rea, la îmbunătățirea și sporirea laptelui. Prețul: 1/1 cutie cor. 1.40, 1/2 cutie 70 bani. Veritabilă numai cu marca de mai sus, de vânzare în toate farmaciile și drogeriile.

Deposit principal la:

Francisc Ioan Kwizda,

furnisor de curte ces. și r. austro-ungar, ger. român și princ. bulgar.

Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

—|| întemeiată la anul 1868 ||—

în Sibiu, str. Cismădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de foc și exploziune

edificii de ori-ce fel, locuințe și clădiri economice, magazine de mărfuri, mașine agricole, mobile, vestminte și rufe, carē și vite de tot soiul. produse de câmp și de recoltă etc. etc.;

asupra vieții omului:

în toate combinațiunile conform tabelor sale foarte variate, ca asigurări simple pe cazul de moarte, asigurări mixte cu termin, asigurări de copii, de zestre, rente viagere, asigurări cu plățirea de două-ori a capitalului, și cu polițe libere de premii etc.

Asigurări populare fără cetare medicală (sistem german).

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvire imediată.

Fonduri de rezervă și de garanție specială:

1,400.000 coroane,

plasate în scrisuri fonciare și în siguranțe pupulare.

Active cu finea anului 1899: 2 milioane 185 mii coroane.

Stocul asigurărilor:

Valori asigurate contra incendiului:
64 milioane coroane.

Capitale asigurate asupra vieții:
9 milioane coroane.

Dela întemeiere institutul a solvit:

2,825.645 cor. 62 bani pentru daune de foc și 2,498.042 cor. 10 bani capitale asigurate pe vieță, total: 5,323.687 coroane 72 bani.

Oferte și ori-ce informațiuni se primesc prin Direcțiune în Sibiu, la agenturile principale în Arad, Brașov și Timișoara, la agendele generale din Cluj și Budapesta, precum și la reprezentanții speciali în toate comunele mai mari.

Prospecte și tipărituri gratuit și franco.

Direcțiunea în Sibiu,

str. Cismădiei nr. 5, etajul I., curtea I.

[43] 4—15